

A Tej Terméktanács Kiemelt Pártoló Tagjai:

TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS

1115 Budapest,
Bartók Béla út 152/c.

Telefon:
+36-1-203-1450

tejtermek@tejtermek.hu
www.tejtermek.hu

Szervezeti hírek	3. oldal
A vaj remek forrása a zsírban oldódó vitaminoknak	3. oldal
A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács közleménye az alapárról	3. oldal
Tejipari Hírlap	4. oldal
Kedvezőtlen tendencia a kiskereskedelem nyitása az import élelmiszerekre	4. oldal
Lép a GVH! Vizsgálódik a versenyhatóság az élelmiszer-kiskereskedelmi láncoknál	5. oldal
Közösségi marketing	5. oldal
"Magyar Hónap"	5. oldal
Rögös túró pályázat	6. oldal
Rögös túró piackutatás	8. oldal
Közösségi média	8. oldal
Tejpiaci információk	9-15. oldal
Áralakulás; Termelés, felvásárlás; Kereskedelem; Termelési alapok	9-15. oldal
Ágazati hírek	16. oldal
A tej termékpálya középtávú kilátásai - 2022-2032	16. oldal
EU tejpiaci helyzet	18. oldal
EU konzultáció	19. oldal
EU iskolaprogram - felmérés	19. oldal
KAP Stratégiai Terv	20. oldal
AM kommunikáció	21. oldal
Feldolgozóipari KKV Energiaköltség és Beruházás Támogatási Program	22. oldal
KMÉ - Kakaós tej	22. oldal
KMÉ - Költségek	22. oldal
Jogszabályok	23. oldal
Hazai jogszabályok	23. oldal
Közlemények	24. oldal
EU jogszabályok	25. oldal
Pályázatok	22. oldal
Kiemelt Pártoló Tagok	26. oldal
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	26. oldal
Vitafort Zrt.	28. oldal
Tejipari Hírlap Megrendelő lap	29. oldal
A GVH végzése - gyorsított vizsgálat a tej- és tejtermékek hazai piacán (lapzártá után)	30. oldal

A VAJ REMEK FORRÁSA A ZSÍRBAN OLDÓDÓ VITAMINOKNAK

Budapest, 2022. november 24. – NAK – TT sajtóközlemény

Hazánkban évi 1,5 kg/fő a vaj-, illetve a vajkrémfogyasztás, ami az EU-országok 4,31 kg-os fogyasztásának a harmada. A gyártók évente mintegy 9200 tonna vaját állítanak elő, az import emellett 6800 tonna – derül ki a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (TTT) körképéből.

Vajat többféle állat tejéből lehet előállítani, hazánkban elsősorban a tehéntej a jellemző.

Egy kilogramm vaj elkészítéséhez mintegy 21 liter tejszínre van szükség, a vaj kizárólag tejből és/vagy tejszínből készül. Ugyanakkor adhatók hozzá adalékanyagok (például színezékként béta-karotin), de csak akkor, ha ezek nem a tej bármely alkotóelemének teljes vagy részleges helyettesítését szolgálják. A vaj előállítási költsége az elmúlt időszakban jelentősen megnőtt.

Az utóbbi évtizedekben sok támadás érte a vajat koleszterin- és transzzsír-sav-tartalmának vérkoleszterinszintet növelő hatása miatt, de a kiegyensúlyozott, változatos étrendből az egészséges embereknek nem szükséges kizárniuk. A Tej Terméktanács és együttműködő partnere, a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége szerint mértékkel fogyasztva kellemes íze, ízkiemelő hatása, változatos elkészíthetősége, tápanyagtartalma színesítheti étrendünket. A vaj remek forrása a zsírban oldódó vitaminoknak, a D-, a K-vitaminnak és nagyobb mennyiségben az A-vitaminnak. Utóbbi hozzájárul a nyálkahártyák, a bőr, a látás, az immunrendszer egészséges működéséhez, míg a D-vitamin elősegíti a kalcium felszívódását, a megfelelő csontozat kialakítását, az izomműködést, a fogak épségének megőrzését. A vaj sárga színét az antioxidáns hatású karotinfélék adják. Ásványi anyagok közül csekély mennyiségben nátrium, kálium, kalcium, magnézium és foszfor található benne.

A vaj beltartalmi értékeit, zsírsavarányát befolyásolja a tejet adó állat fajtája, annak takarmányozása és a készítési technológia is. A vaj energiatartalma nagy zsírtartalmának köszönhető, ugyanannyi mennyiségű vaj energia- és zsírtartalma megegyezik a klasszikus vagy vajas ízű margarinok, illetve a zsírszalonna értékeivel. A zsír a szervezet legjobban raktározható „tartalék” tápanyaga, több mint kétszer annyi energiát ad, mint ugyanannyi szénhidrát vagy fehérje. Nélkülözhetetlen szerepe van a zsíroidékony (A-, D-, E-, K-) vitaminok hasznosulásában, a nemi hormonok képződésében, a megfelelő ütemű növekedésben és fejlődésben.

Az egészségmegőrzést segítő táplálkozási ajánlások azt hangsúlyozzák, hogy az elfogyasztott energia legfeljebb 30%-a származzon zsírból, ami azt jelenti, hogy egy felnőtt ember – napi 2000 kilokalória energiabevitel mellett – naponta 67 g zsírt fogyaszthat. 1 evőkanál teavaj (14 g) 104 kilokalóriát, 11 g zsírt, 30 mg koleszterint tartalmaz. Egészséges embernél, csekély mennyiségben fogyasztva, a vaj koleszterintartalma nem jelent kockázatot, mert a készítményben lévő foszfolipidek (lecitin, kefalin) szabályozzák a zsír elszállítását a májból, és gátolják a koleszterin lerakódását az érfalakon. Rövid láncosságú zsírsavainak köszönhetően könnyen emészthető zsíradék, a közepes láncosságú ún. MCT zsírsavak lebontás nélkül, közvetlenül képesek felszívódni a bélrendszerből. Valamennyi zsíradék közül a tejszír emészthetősége az egyik legjobb, ami a zsírsavösszetételének, emulziós állapotának, a trigliceridek szerkezeti felépítésének és kedvező olvadáspontjának köszönhető.

A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS KÖZLEMÉNYE AZ ALAPÁRRÓL

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2023. január 17-i határozatában úgy döntött, hogy a 2022. április 1. napjától 2023. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára – 2022. október 24-i szavazásán – meghatározott 175 Ft/kg-os prognózist 184 Ft/kg-ra módosítja. Az Elnökség a „kvótaév” negyedik negyedévében (2023. január-március) 211 Ft/kg átlag alapár alakulást jelez előre.

TEJIPARI HÍRLAP

Amint arról már tagjaink bizonyára tudnak, 2022 januárjától a Tej Terméktanács gondozásában jelenik meg a Tejipari Hírlap. Az elmúlt év során 6 lapszám jelent meg, valamint megkezdődött a lap modernizációját érintő munkafolyamat, amely jelenleg is zajlik. A Tej Terméktanács egy meghívásos tendert írt ki „A Tejipari Hírlap modernizációja” címmel az elmúlt év novemberében, a győztes pályázóval pedig decemberben meg is kezdtük a közös munkát.

A munkafolyamat során megújul a nyomtatott verzió, továbbá elérhetővé válik majd előfizetőink számára digitális formában is a lap a Terméktanács weboldalán (www.tejtermek.hu) egy erre kialakított fül alatt, de folyamatban van egy Tejipari Hírlevél kialakítása is, amely ingyenesen lesz elérhető az érdeklődők számára.

Továbbra is várjuk tagjainkat és az ágazat hírei iránt érdeklődőket előfizetőink körébe. Jelen Tagi Tájékoztató végén található egy Megrendelőlap, amelynek kitöltésével és visszaküldésével Ön is előfizetőnké válhat és első kézből értesülhet a tejágazatot érintő legfontosabb hírekről.

KEDVEZŐTLEN TENDENCIA A KISKERESKEDELEM NYITÁSA AZ IMPORT ÉLELMISZEREKRE

A magyar piaci pozíciók megmaradását az árstop mihamarabbi kivezetése is segítheti.

Budapest, 2023.01.18. – NAK sajtóközlemény

A magyar fogyasztói és nemzetgazdasági érdekekkel ellentétes, kedvezőtlen folyamat, hogy a kiskereskedelmi áruházláncok – a magyar termelők, előállítók rovására – egyre több élelmiszer-szegmensben célozzák az import növelését. Ez a tendencia az átmeneti nehézségeken túl az elmúlt években kiharcolt magyar beszállítói pozíciók gyengüléséhez vezethet. A globális agrárgazdasági tendenciák alapján lassul az élelmiszerek árának növekedése, ami lehetőséget nyújthat az árstop kivezetésére, és az segítené a magyar pozíciók megtartását.

Már több éve elkezdődött világszerte és hazánkban a termelők, élelmiszer-előállítók inputköltségeinek, az élelmiszer-előállítás költségeinek drasztikus emelkedése, amit a kezdeti időszakban a fogyasztói árak nem követtek le, valamint a kiskereskedelem részéről a termelők felé fizetett árak sem. Ezt követően – az Európai Unió gazdaságát jelentősen meggyengítő – szankciós politika következményeként drasztikusan tovább emelkedtek az előállítási költségek. Ez az egyensúlytalan helyzet hosszú távon nem volt tartható, és idővel a fogyasztói árak is hatványozottan emelkedtek.

Mindezen túlmenően sajnálatos tendencia, hogy a kereskedelmi szereplők – az ársapka okozta veszteségek kompenzálására hivatkozva – azokban a szegmensekben is jelentősen növelték az import termékek behozatalát, ahol az elmúlt években komoly piaci pozíciót szereztek a magyar előállítók, termékek (pl. tejtermékek, húсарuk stb.). Ezt a kedvezőtlen folyamatot mihamarabb meg kell állítani – hívja fel a figyelmet a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK).

Györffy Balázs, a NAK elnöke szerint fontos hangsúlyozni, hogy közép és hosszú távon minden magyar fogyasztó érdeke, hogy ne nőjön az import termékeknek, a külföldi beszállítóknak való kitettség, ugyanis az a hazai élelmiszer-önellátottságot – amihez minden adottsága megvan Magyarországnak – veszélyeztetné. Továbbá a külföldi importdömping alacsonyabb minőséget is jelent.

Az élelmiszerárak – a magas előállítási költségek ellenére – a korábbi években jelentősen az európai átlag alatt voltak hazánkban, majd a 2022. évi emelkedéssel az átlag közelébe kerültek.

Ugyanakkor a globális, illetve európai mezőgazdasági, élelmiszeripari tendenciák azt jelzik, hogy az agrár- és élelmiszertermékek árának emelkedése már a közeljövőben lassulhat. Annak érdekében, hogy a magyar termékek pozíciója ne romoljon, valamint az elmúlt évek során a magyar kereskedők és előállítók közt kialakult bizalmi kapcsolatok fennmaradjanak, célszerű lenne az árstop mihamarabbi kivezetése.

LÉP A GVH! VIZSGÁLÓDIK A VERSENYHATÓSÁG AZ ÉLELMISZER-KISKERESKEDELMI LÁNCOKNÁL

Cél a magyar fogyasztók védelme

Budapest, 2023. január 18. – GVH sajtóközlemény

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) hatósági eljárásban vizsgálja az élelmiszer-kiskereskedelmi piaci szektort, valamint piaci jelzéseket értékel annak ellenőrzésére, hogy közrejátszhat-e versenysértés, vagy versenytorzulás az élelmiszerárak kiugró emelkedésében. Az egyes eljárások eredményeiről a GVH azok lezárulta után, haladéktalanul tájékoztatja a közvéleményt.

A nemzeti versenyhatóság hatósági eljárásban vizsgálja számos élelmiszeripari termék (különös tekintettel a hatósági ársapkás termékek helyettesítőire, pl. egyes tejtermékek) esetében a hazai kereskedelemben tapasztalható üzleti gyakorlatokat, miután az elmúlt időszakban jelentős áremelkedés volt tapasztalható számos élelmiszer szegmensben, ami egyre nagyobb terhet jelent a magyar fogyasztók számára. Az átfogó vizsgálatok feltérképezik, hogy torzulhatott, vagy korlátozódhatott-e a verseny ezen termékkörök kiskereskedelmi piacain vagy az értéklánc más szintjén, illetve felmerülhetett-e bármilyen jogsértés, amely versenyfelügyeleti eljárást alapozna meg a szektor valamely szereplőivel szemben.

A vizsgálatok során a nemzeti versenyhatóság többek között a piaci szereplőktől összegyűjtött információk elemzésével tárja fel a drágulás részletes okait, hogy megtehesse a szükséges lépéseket az esetleges versenyp problémák kiküszöbölésére. A vizsgálat – többek között – kiterjed a legnagyobb hazai élelmiszer-kiskereskedelmi láncok árazási és értékesítési gyakorlatára. Ezen túl egyedi panaszok és piaci jelzések kivizsgálása is folyamatban van a Gazdasági Versenyhivatal részéről.

A nemzeti versenyhatóság kiemelten kezeli az élelmiszer-infláció ügyét, mivel az a társadalom egészét érinti. A GVH tavaly november végén konzultáció-sorozatba kezdett, hogy tájékozódhasson az inflációval leginkább érintett piacok folyamatairól, illetve felhívja a gazdasági szereplők figyelmét a versenyjog betartásának fontosságára. A kiemelt fontosságú területtel külön elemzői csoport foglalkozik a nemzeti versenyhatóságnál. A GVH emellett megkezdte az élelmiszer-inflációs környezet nemzetközi monitorozását, illetve az uniós országok versenyhatósági gyakorlatának feldolgozását is.

„MAGYAR HÓNAP”

A tejpiacon helyzet kapcsán 2023. év elején folytatott szakmai egyeztetések során szó esett a kiskereskedelmi láncok részvételével – 2023. február-április időszakra – tervezett újabb „Magyar Hónap” lehetőségéről. Az akció keretében akciósújság hirdetésekkel kerül támogatásra a hazai tej és tejtermékek vásárlása.

A „Magyar Hónap” során a kiskereskedelmi láncok országos akciós újságjaiban (papíralapú, vagy online) kizárólag a Terméktanács marketing kampányának kreatív elemével előkészített magyar – Terméktanács tag tejfeldolgozók termékeit tartalmazó, és elsődlegesen Tejszív logót viselő – tej és tejtermék hirdetések kerülnek elhelyezésre. A Tej Terméktanács a – hasonlóan a korábbi évek gyakorlatához – az említett időszakban támogatja a láncokban egyeztetett – a 67/2020. (XII. 21.) AM rendelet előírásainak megfelelően végzett – közösségi marketing aktivitásokat.

RÖGÖS TÚRÓ PÁLYÁZAT

A Titkárság folytatta a Tej Terméktanács „Minőségrendszerekhez kapcsolódó előállítói, termelői csoportosulások tájékoztatási és promóciós tevékenysége” című (VP3-3.2.1-21 kódszámú) felhívás alapján benyújtott kétéves, bruttó 330 millió forint összköltségvetésű, 70%-os vissza nem térítendő támogatásban részesülő pályázatának végrehajtását.

A pályázatban vállalt, első és második mérföldkő alá tartozó programelemek 2022. december 31-ig maradéktalanul megvalósultak.

A Titkárság 2023. január 13-án benyújtotta az Államkincstár részére a második mérföldkövön belül megvalósított programelemekről készített szakmai beszámolót, továbbá az ehhez kapcsolódó kifizetési kérelmet 59 millió forint összegről.

A Terméktanács pályázata az ismeret-terjesztést, a Rögös túró (mint minőségrendszer) iránti fogyasztói érdeklődés erősítését, az e tejtermékek iránti kereslet bővülését, az értékesítésre kerülő mennyiség növekedését, valamint a minőségrendszerben részt vevő tagok számának és árbevételeinek növekedését szolgálja. A kétéves projekt célja elősegíteni, hogy a fogyasztók ne csupán felismerjék, de tudatosan keressék és minél változatosabban használják fel a Rögös túró.

II. mérföldkő során megvalósított kampányelemek:

TV spot médiavásárlás 2022.

A Rögös túró promóciójának egyik fő eleme a televíziós reklámkampány. A reklámfilm (két verzióban) 2022 I. félévében, az első mérföldkő keretében vettük fel. A második mérföldkő során a 30 másodperces reklámfilm „A” mutációját vetítettük az R-Time csatornáin, a 25-55 éves célcsoportban 2022. szeptember 1. – október 15. között. A kampány jól teljesített, a becslült 1+ és 3+ elérési terveket is nagyon jól hozta a kampány, teljesült mindkét becslés (1+ 73,8%, 3+ 55%) a GRP pedig a pályázatban vállalt a célszámon belül valósult meg: 612,9 (a célszám 540-660 volt).

Influencer kampány 2022. II. félév

A Rögös túró promóciója a második mérföldkő során hiteles gasztronómiai influencerek bevonásával folytatódott, akiknek szerepe kettős volt: egyrészt értékes tartalmat gyártottak számunkra, amiket hosszútávon használhatunk, másrészt pedig saját csatornáikat „médiafelületként” is rendelkezésre bocsájtották, ezáltal még tovább tudtuk növelni az elérést.

A pályázatban kiírt célszámot sikerült túlteljesíteni az influencer kampány során. Összesen 7 db videós tartalom készült, továbbá sikerült az ország egyik legnagyobb online recept magazinjával is együttműködést kötnünk (Street Kitchen).

(A második félévben megjelent tartalmaink: Street Kitchen 3 db videó, Kárai Dávid 2 db videó, GasztróHobby 1 db videó). Két influencer tartalmakat a Tik-Tokon is megosztotta.

Social media kampány 2022. II. félév

A Rögös túró kommunikációjának támogatása céljából 2022 második félévében is folytattuk a social media oldalak menedzselését, a Facebook és az Instagram oldalakon költséghatékonyan és rendszeresen osztottunk meg a témával kapcsolatos edukációs és inspirációs anyagokat. A pályázatban vállalt célszámokat a második félévben is túlteljesítettük.

	Megvalósulás	Célszám
Facebook és Instagram posztok száma	89 db	72 db
Átlagos poszt elérés	30 000-75 000	40 000
Facebook követők száma	13 954	10 000
Instagram követők száma	2 144	1 000

A második félévben havi szinten hirdettünk nyereményjátékot mindkét felületen és összesen 500 db ajándéktárgyat sorsoltunk ki 100 nyertes között (Rögös túrós logózott: sütőkesztyű (szürke és fekete), kötény, bambusz fedeles edény, toll és szakácskönyv.)

Facebook: www.facebook.com/rogosturo.hu

Instagram: www.instagram.com/rogosturo

Gasztro PR kampány 2022. II. félév

A második félév során a Gasztro PR keretében recepteket és edukatív információkat tartalmazó PR cikkeket hirdettünk hiteles női- és gasztro oldalakon. A cikkeket bannerkampánnyal támogattuk. Ez az eszköz lehetőséget biztosított a téma bővebb kifejtésére, a célközönség témában való edukálására (termékjellemzők, felhasználási lehetőségek stb.). A médiatervben rögzített valamennyi csomag jól teljesített. A total AV szám 60%-kal túlteljesült. Ahol CT alapú volt a vásárlás, azoknál is mindenhol túlteljesült a rendelt szám. A túlteljesülés a Central CT csomagoknál 9-10% volt, a mindmegette PR kiemelésnél pedig 6%. A kampány elért AV száma: 16 171 860.

Online video hirdetés 2022. II. félév

A Gianni Annoni-val 2022 nyarán forgatott, gyártási folyamatokat bemutató videós tartalmak online felületeken történő terjesztését a második félévben is folytattunk. Ez a hosszabb edukációs videó lehetőséget ad arra, hogy részletesen is bemutathassuk a minőségrendszer egyediségét, különlegességeit és gyártási technológiáját.

Az online videómegosztókon (YouTube, Facebook, Instagram) az online film rövidebb (6 sec, 15 sec) és hosszabb (230 sec) vágatait is terjesztettük.

ThruPlay (Insta + FB) 174 181 (KPI 112 500 Truplay)
 Reach (Insta + FB) 1 268 842 (KPI 1 250 000 Reach)
 Link clicks (FB) 15 395 (KPI 11 100 click)
 YT view 3:50 261 020 (KPI 125 000 view)
 YT view 15 sec 77 088 (KPI 62 500 view)
 YT view 0:30 sec 125 264 (KPI 33 250 view)
 YT view 8 sec 85 332 (KPI 62 500 view)

Online aktiváció-Receptverseny/Nyereményjáték

A pályázat keretében országos nyereményjátékot hirdettünk a Rögös túró népszerűsítésének céljából. A játékosok saját, édes vagy sós, Rögös túró felhasználásával készült receptekkel nevezhetnek a versenybe. Erre célra létrehoztunk egy webfelületet <https://rogosturo.hu/receptverseny/>, ahol kategorizálva, fotókkal és elkészítési leírásokkal jelentek meg a feltöltött receptek. A játék 2022. december 14-ig tartott.

Nyeremények:

- havi nyeremények: 10 db Rögös túró nyereménycsomag (Rögös túrós logózott: sütőkesztyű (szürke és fekete), kötény, bambusz fedeles edény, toll és szakácskönyv)
- különdíjak: Rögös túrós szakácskönyv (4 db különdíjat sorsoltunk: 1. első recept feltöltője, 2. 100. recept feltöltője, 3. a legszebb ételfotót elkészítő játékos, 4. a legformabontóbb recept megalkotója)
- fődíjak: 4 db SMEG hűtőszekény és 4 db KitchenAid robotgép

RÖGÖS TÚRÓ PIACKUTATÁS

A Tej Terméktanács piackutatási tendert ír ki, hogy megismerje a magyar lakosság Rögös túró fogyasztási szokásait, vizsgálja a termék ismertségét, megismerje a vásárlási/fogyasztási motivációkat, felmérje Hagyományos Különleges Termék (HKT) védjegy ismertségét, továbbá a 2022 januárjában indított promóciós kampány hatékonyságát és az emberek véleményét az alkalmazott kommunikációs elemekkel kapcsolatban.

A Titkárság a Kereskedelmi és Marketing Bizottság javaslata alapján 2022 októberében meghívásos tendert írt ki a feladat elvégzésére. A tenderre három ügynökség nyújtott be pályázatot (Trend International Kft, NielsenIQ, Inspira Research Kft.). A pályázatok kiértékelését követően a feladat végrehajtását a Trend International Kft. nyerte el. A piackutatás jelenleg zajlik.

KÖZÖSSÉGI MÉDIA

A Tejszív kampány kommunikációja a közösségi média oldalakon folyamatosan és aktívan zajlik. Az oldalakon a Tejszív logó folyamatos kommunikációja mellett receptek, tej és tejtermékekkel kapcsolatos tájékoztató információk, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos hasznos ötletek kerülnek bemutatásra. A www.facebook.com/tejsziv oldalt több mint 36 ezer, a www.instagram.com/tejsziv oldalt pedig közel 2 ezer fő követi.

ÁRALAKULÁS

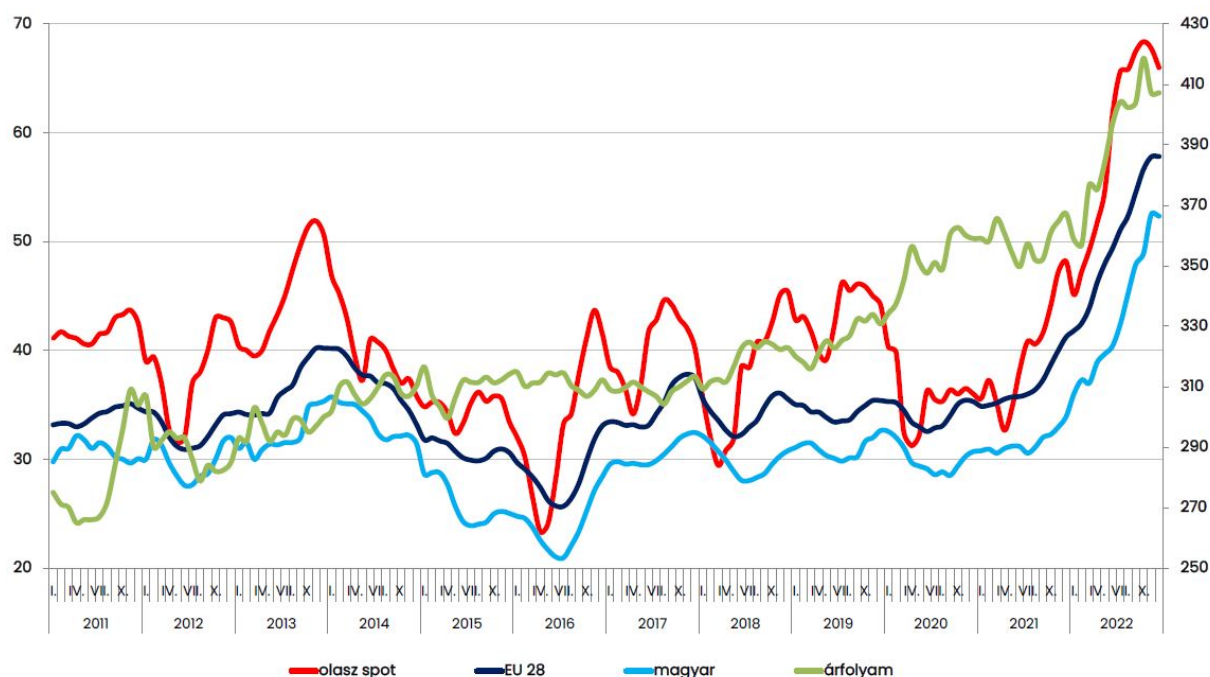
Az EU nyerstej átlagárának emelkedése 2021 januárja óta folyamatos, az év utolsó hónapjaiban azonban lassulni látszik: a novemberi 2%-os növekedést az Európai Bizottság becslése szerint decemberben már csak egy 0,1%-os enyhe javulás követ. Az így elért 57,83 eurocent/kg ár 40%-kal haladja meg az egy évvel korábbi árszintet.

A hazai – euróban mért – átlagár alakulása az uniós trendet követi, az uniós árszinttől való elmaradása azonban 9%-ra csökkent, szemben az év során jellemző 12-18%-kal. A trendvonalban látható csökkenést a forint-euró árfolyam alakulása okozza. Az olaszországi spot piaci árak visszaesése határozott, a novemberi közel 1% után decemberben már 2,5%-ot meghaladó a csökkenés.

A decemberi 66 eurocent/kg ár mindazonáltal 37%-kal haladja meg az egy évvel korábbi árat, míg az uniós átlagárnál 14%-kal magasabb.

(A grafikonban szereplő adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.)

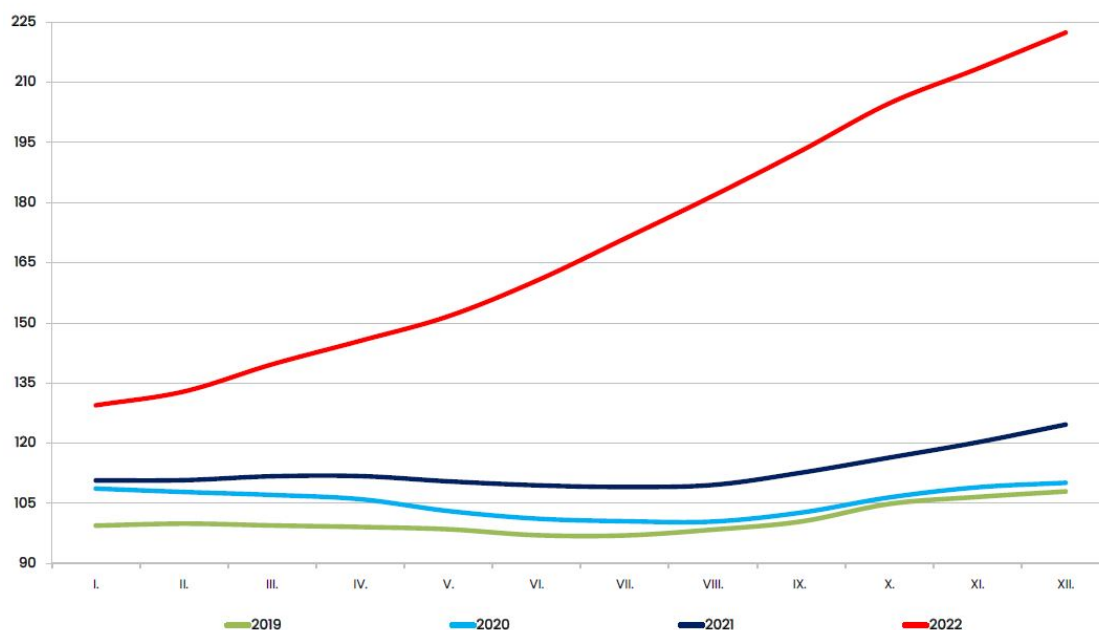
Az árak nemzetközi alakulása
(eurocent/kg, Ft/euro; MNB, MMO, CCIAA)

A nyerstej AKI által mért hazai felvásárlási ára 2021 augusztusa óta határozottan emelkedik, amely trend 2022. évben sem szakadt meg. Novemberben és decemberben is 4%-ot meghaladó a havi árjavulás mértéke, a 222,42 Ft/kg rekordmagas decemberi ár az egy évvel korábbi árat közel 78%-kal (csaknem 100 Ft-tal) haladja meg, míg az elmúlt öt évben mért decemberi átlagárnak több mint kétszerese, 205%-kal magasabb.

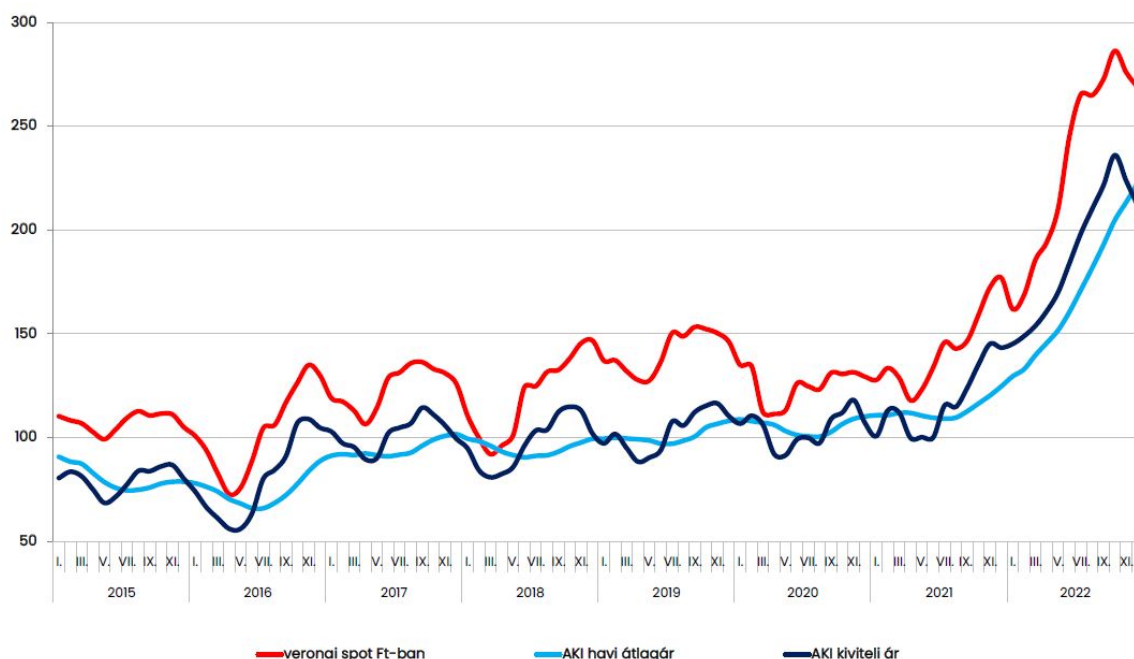
Az éves átlagár 170,51 Ft/kg, amely a 2021. évi átlagárat 51, az elmúlt öt év átlagárát pedig 68%-kal haladja meg.

A nyerstej felvásárlási árának alakulása (Ft/kg, AKI)

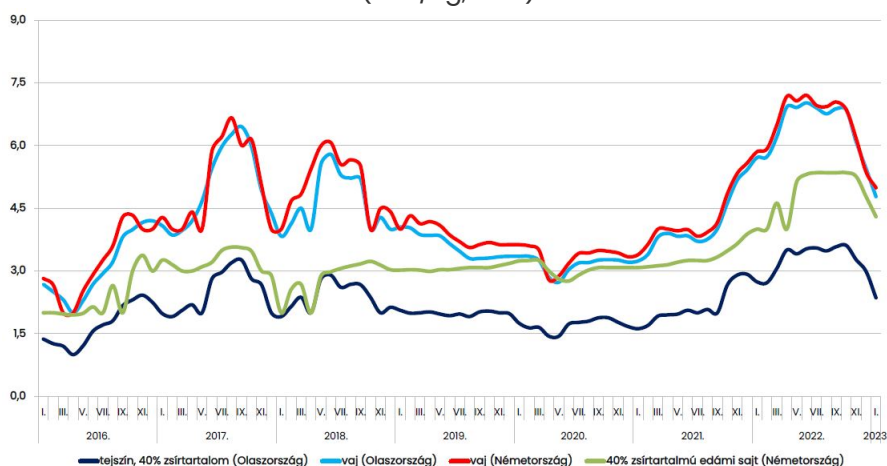
A piaci folyamatokra érzékenyebben reagáló hazai kiviteli ár trendje 2022. január és október között folyamatosan és nagy léptékben emelkedett, majd a spot árak novemberi visszaesésére azonnal reagálva csökkenésbe kezdett. A spot árak változásánál nagyobb mértékben, 5%-ot meghaladóan csökkent mind a novemberi, mind a decemberi ár, mindazonáltal a 211,95 Ft/kg exportár 48%-kal haladja meg az egy évvel korábbi árat. Az éves kiviteli átlagár 188,68 Ft/kg, amely csaknem 90%-kal magasabb a 2021. év átlagáránál. A hazai kiviteli árnak az olasz spot piaci – forintban mért – ártól való elmaradása decemberre 21%-ra emelkedett. Mindeközben a kiviteli ár 2021 júniusa óta először süllyedt a felvásárlási ár alá, a különbség december hónapban közelíti az 5%-ot.

A spot, a magyar felvásárlási és kiviteli ár alakulása (Ft/kg, AKI, CCIAA)

A spot piaci árak mellett az egyes tejtermékek uniós átlagárainak alakulása is hatással van a hazai piaci folyamatokra, árakra. Míg októberben még csak a németországi vajnál volt érezhető az árcsökkenés, addig novemberben már valamennyi vizsgált tejszír alapú termék ára jelentős mértékben esett vissza. A csökkenés decemberben is folytatódott és 2023 januárja sem hozott változást. Két hónap alatt az olasz piacon a tejszínnél 9, illetve 18, a vajnál 11-11%-kal mérséklődtek az árak, míg a német piacon a sajt ára 9-9, a vaj ára pedig 13, illetve 6%-kal csökkent. A januári árak ezzel a sajt kivételével az egy évvel korábbi árszint alá süllyedtek: a vaj ára az olaszországi piacon 15, a németországi piacon 14, a tejszín ára pedig 11%-kal alacsonyabb, mint 2022 januárjában. A sajt árváltozása még pozitív, az éves árjavulás mértéke azonban már csak 5%. A 2022. évi átlagár ugyanakkor valamennyi termékénél jelentősen meghaladja a 2021. évi átlagárát: a tejszínnél és a sajtnál 51-51, a németországi vajnál 56, míg az olaszországi vajnál 59%-ot emelkedett az átlagár 2022/2021 viszonylatában.

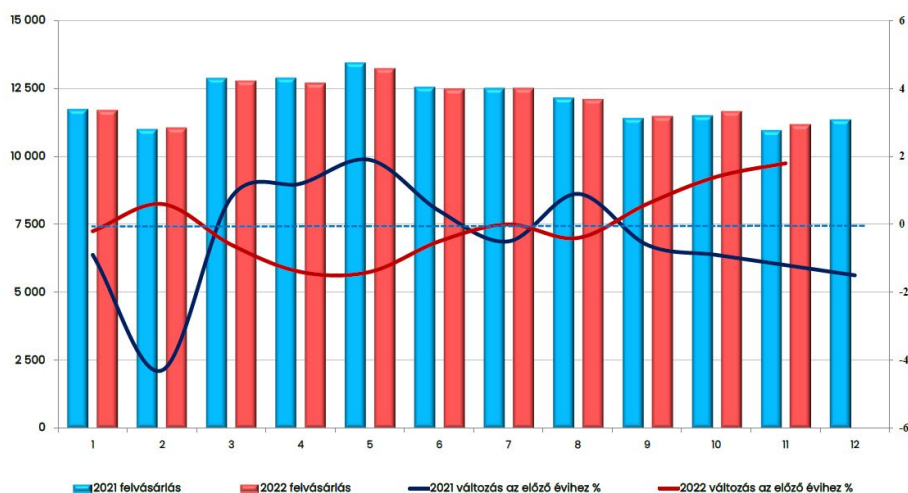
A vaj, a tejszín és a sajt Európai Unió árá
(EUR/kg, Clal)

TERMELÉS, FELVÁSÁRLÁS

Az EU-27 tejfelvásárlása hat hónap csökkenése után szeptember óta folyamatosan az előző évi szint feletti, a szeptemberi 0,6%-os emelkedést októberben 1,4, novemberben pedig már 1,8%-os növekedés követett. Ezzel a 2022. január-novemberi időszak összes felvásárlása gyakorlatilag megegyezik az előző év azonos időszakában felvásárolt mennyiséggel. A nagy tejtermelő országok közül Lengyelország mellett már Hollandiában és Írországban is emelkedik a felvásárlás, míg Franciaország, Németország és Olaszország felvásárlása még mindig nem éri el az előző évi mennyiséget. A legnagyobb termelésnövekedés Ausztriában (+2,9%) mérhető, Magyarország felvásárlásában pedig 3%-os visszaesés tapasztalható.

Tejfelvásárlás az Európai Unióban
(ezer tonna, százalék; Clal)

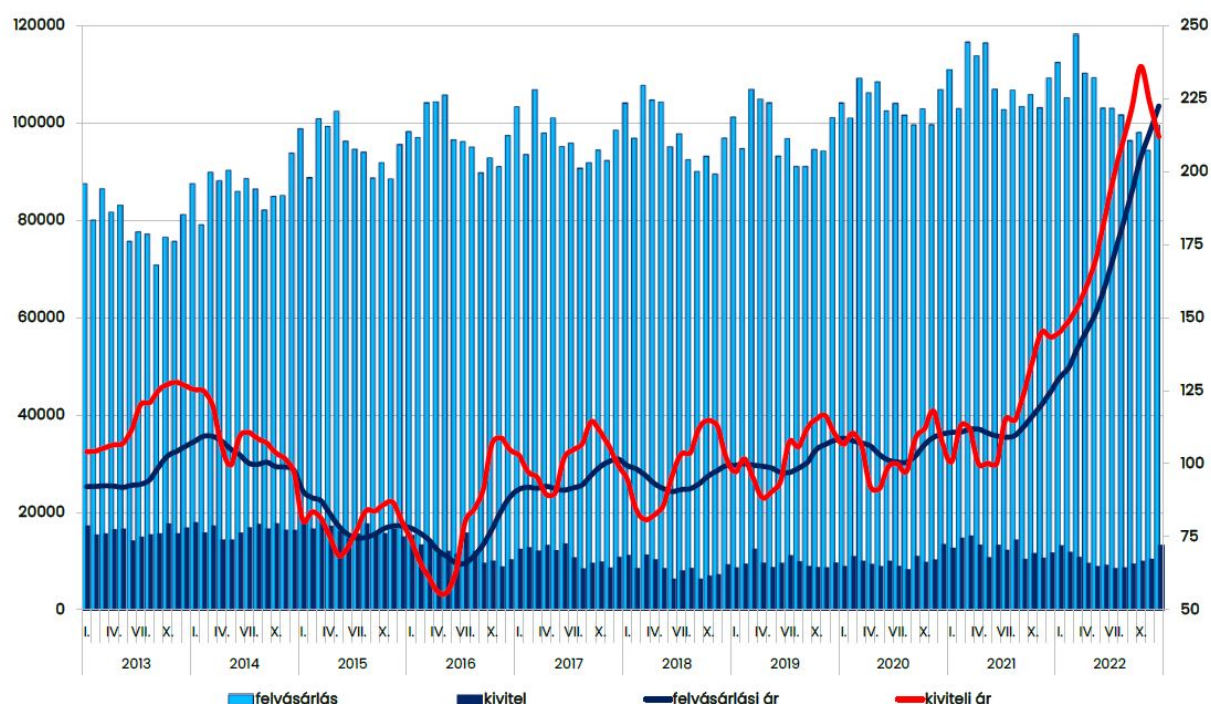
Az AKI adatai alapján Magyarország felvásárlása 2022 áprilisától – a júliusi stagnálás kivételével – folyamatosan és egyre nagyobb mértékben csökken előző év azonos hónapjához mérten. Novemberben 8,5, decemberben pedig közel 9%-os volt a mérséklődés, miáltal az év egészét tekintve 3,7%-kal csökkent a felvásárlás 2021. évhez viszonyítva.

Mindeközben a nyerstej kivitel csökkenése novemberben megtorpant, decemberben pedig meg is fordult: 13%-kal több nyerstej került exportra, mint 2021 azonos időszakában. Ezzel a 2022. év nyerstej kivitele összességében 18%-kal marad el a 2021. év exportjától. A kiviteli arány 10%-os.

A felvásárlási és a kiviteli ár októberig egyaránt határozottan emelkedett, amikortól is a két ár trendje elvált egymástól: míg a felvásárlási ár újabb és újabb rekordokat ér el, addig a kiviteli ár erősen visszaesett.

A két ár közötti, 15%-ban állandósult különbség eltűnt, decemberben a kiviteli ár 5%-kal a felvásárlási ár alá süllyedt.

A felvásárlás és a kivitel alakulása (tonna, Ft/kg; AKI)

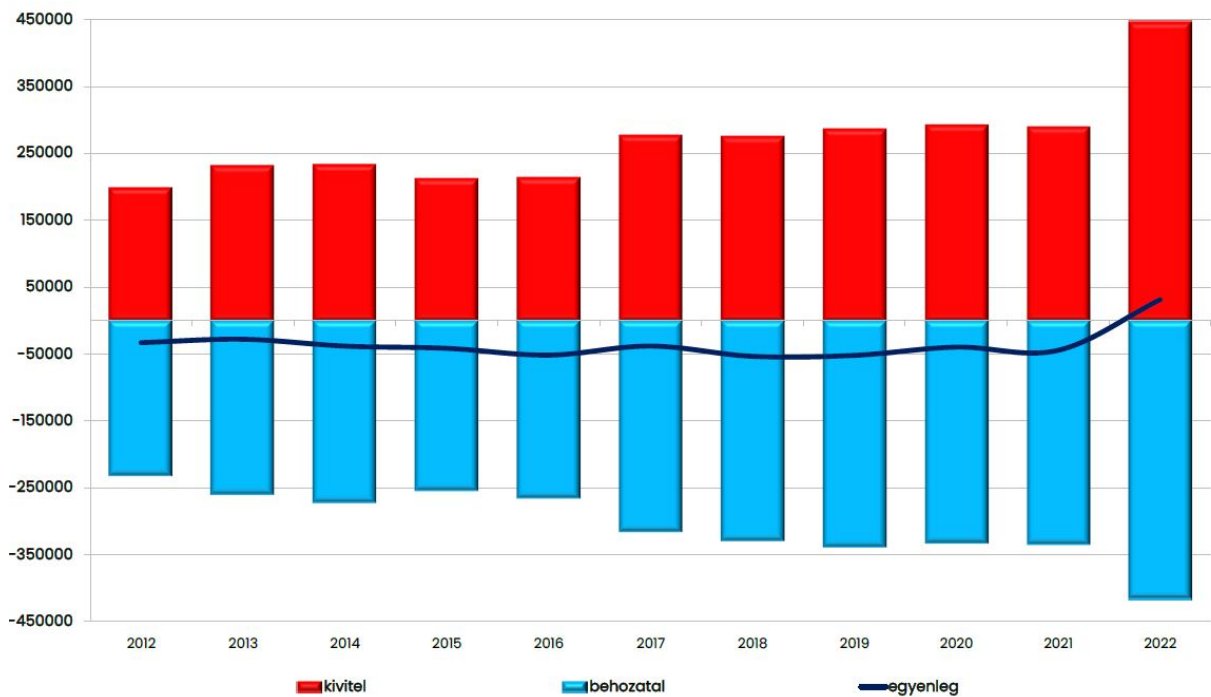

KERESKEDELEM

A tej és tejtermékek külkereskedelmében 2022 első tíz hónapjában az export 54, az import pedig 24%-kal emelkedett euróban kifejezve 2021. évhez mérten.

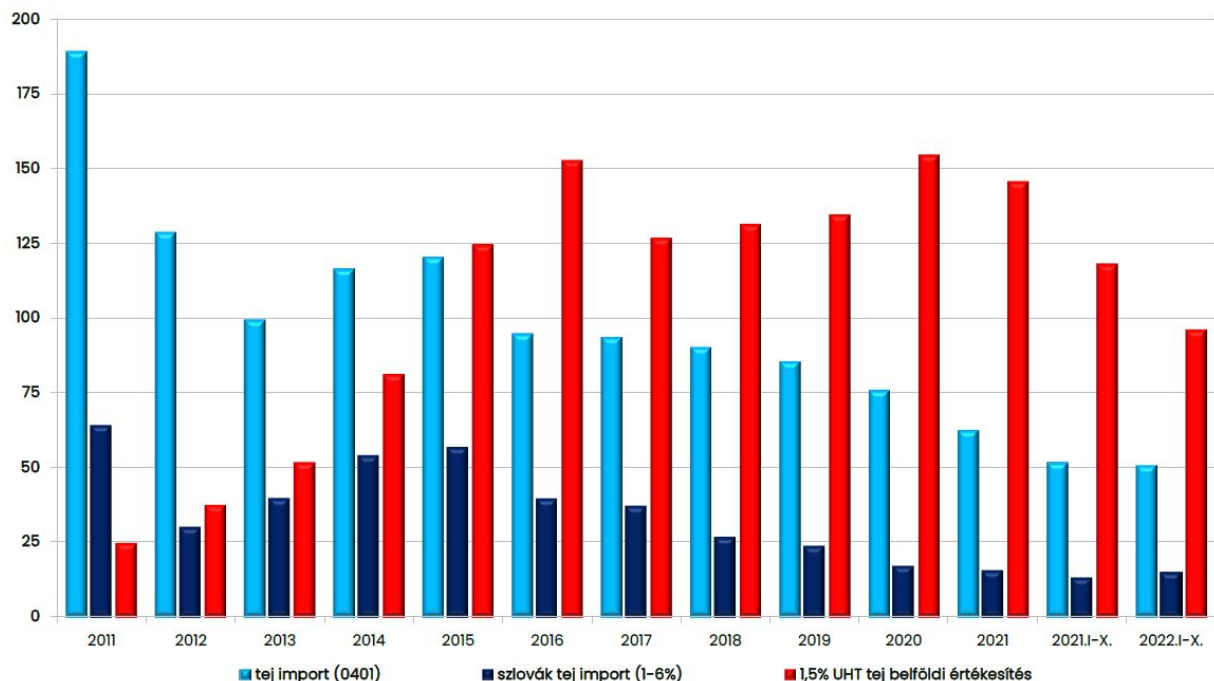
Külkereskedelmi egyenlegünk javult, míg 2021 első tíz hónapjában 15%-kal magasabb értékben importáltunk tejterméket, mint amennyi exportra került, 2022 ugyanezen időszakában exportunk értéke 7%-kal meghaladta az import értékét.

Tej és tejtermékek külkereskedelme I-X. hó (ezer euró, KSH)

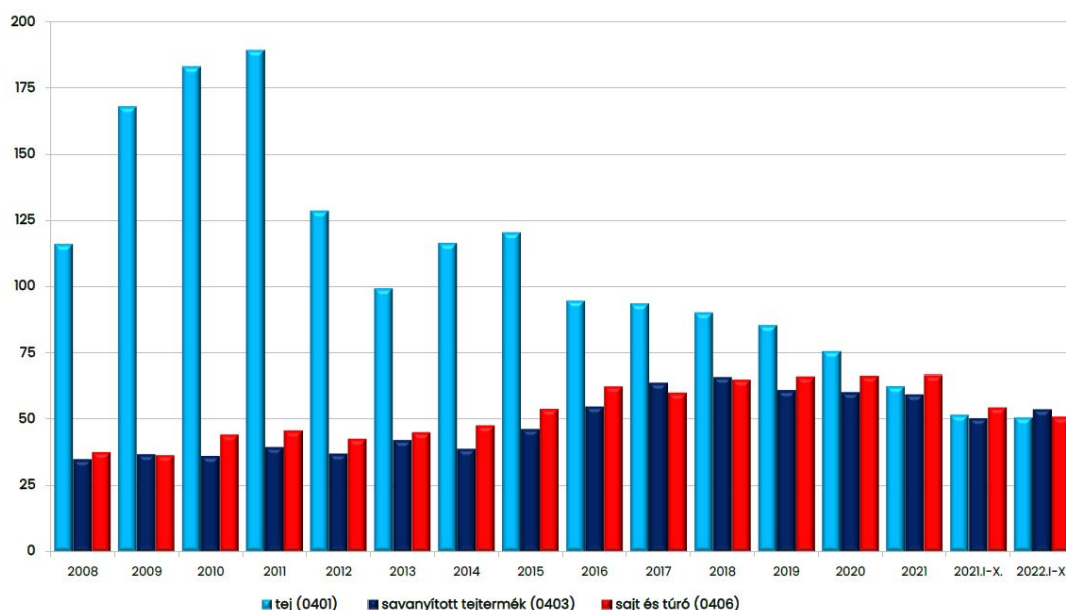
A hazai folyadéktej fogyasztást vizsgálva 2022 első tíz hónapjának adatai alapján a fogyasztás szempontjából a korábbiakban nagy arányt képviselő 1,5% zsírtartalmú UHT tej belföldi értékesítése közel 20%-kal volt kevesebb, mint előző év azonos időszakában. A visszaesés a 2,8%-os UHT tejsre bevezetett hatósági árral magyarázható, miután ezen kategória belföldi értékesítése 83%-kal emelkedett előző év első tíz hónapjához mérten. Kismértékű csökkenés (-2%) tapasztalható a folyadéktej importjában, miközben a hazai tej piacon leginkább jellemző szlovák (nyers és fogyasztói) tej behozatal 13%-kal emelkedett 2021. évhez viszonyítottn.

Tej import és a belföldi értékesítés (ezer tonna, millió liter; KSH, AKI)

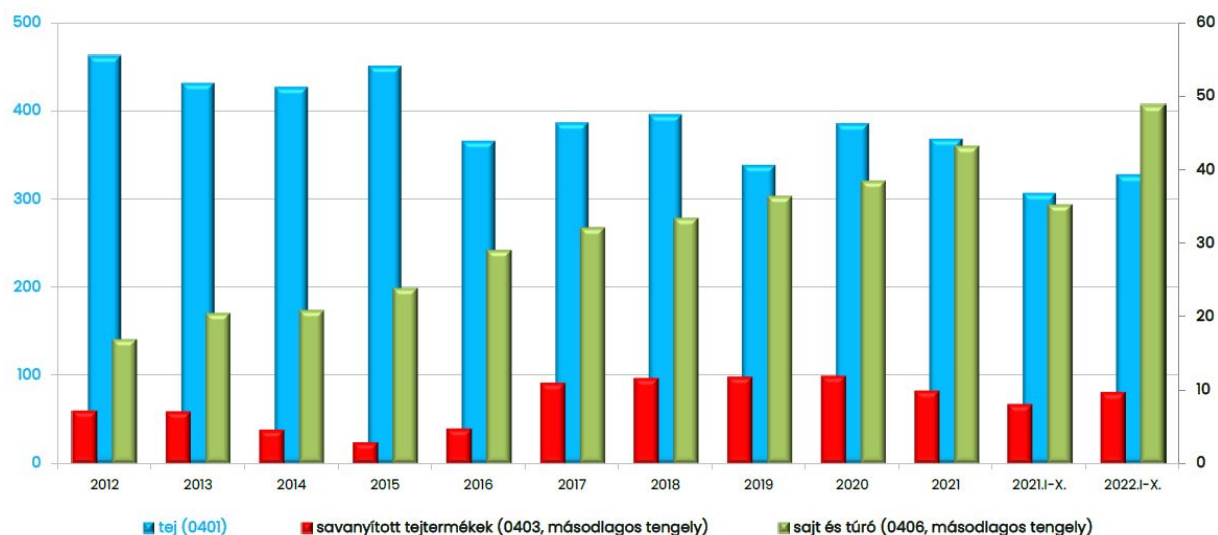
A főbb tejtermékek közül a korábban az import tekintetében első helyezett nyers, illetve fogyasztói tej behozatalának csökkenése 2022. év első félévében megállni látszott, azonban a január-októberi összesített adatok szerint, ha kis mértékben is, de újra kevesebb (-2%) mennyiség érkezett hazánkba 2022/2021 viszonylatában. Ugyanezen időszakban a magasabb feldolgozottságú termékeknél is átrendeződés történt előző évhez képest: a savanyított tejtermékek esetében növekedett (+7%), míg a sajt és túró kategóriában csökkent (-6%) az import mennyisége.

Tejtermékek behozatala (millió kg, KSH)

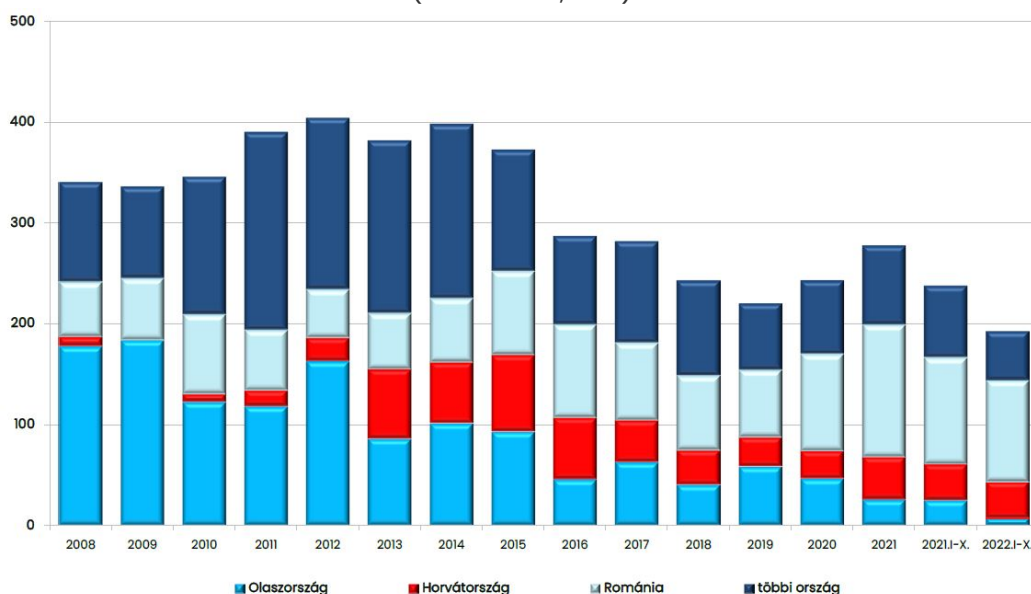
Az export struktúránkat az elmúlt évben jellemző, a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele irányába történő pozitív irányú elmozdulás 2022. évben is folytatódik. Az első tíz hónap adatai alapján ugyan a nyers- és fogyasztói tejexport mennyisége 7%-kal megnőtt 2022/2021 viszonylatában, de a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele ennél is nagyobb mértékben emelkedett: az egy évvel korábbi mennyiségekhez képest a sajt és túró exportja 38, a savanyított tejtermékeké pedig 20%-kal emelkedett.

Tejtermékek kivitele (millió kg, KSH)

Nyerstej exportunk 2022 első tíz hónapjában közel 20%-kal csökkent 2021. évhez viszonyítottn. A főbb célországok felé irányuló nyerstej kivitel tekintetében 2022. a célpiacok közül Olaszország esetében nagyobb mértékű változást hozott, a 2020. évhez képest is csaknem felére visszaesett export tovább csökkent: az előző év azonos időszakában kivitt mennyiségnek csupán 30%-a került kiszállításra. Ugyancsak csökkenés (-5%) tapasztalható az első félévben még magasabb romániai kivitel tekintetében, míg a Horvátországba irányuló export mennyisége gyakorlatilag megegyezik a két év vonatkozásában. Jelentősebben csökkent (-32%) ugyanakkor a többi, kisebb fontosságú célország (Németország, Bulgária, Lengyelország) felé irányuló nyerstej szállítás. A romániai kivitel részaránya az összes exportból 70, a horváté 25%-os, míg a korábban fő célpiacnak számító olasz exporté 5%.

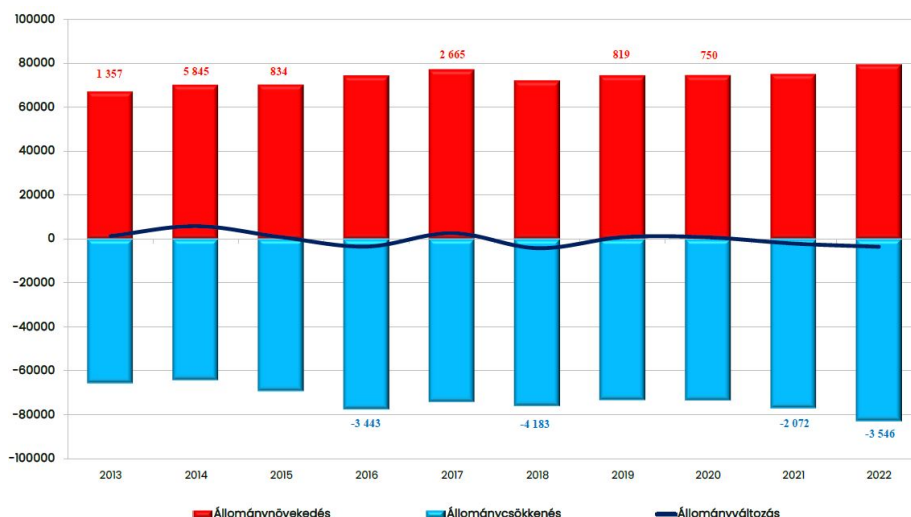
Nyerstej kivitelünk iránya
(ezer tonna, KSH)

TERMELÉSI ALAPOK

A tehénállomány 2021-ről 2022-re enyhén csökkent (-1,2%), majd 2022. évben további csökkenés következett be. A tehénkivonások száma 7,6%-kal emelkedett, amelyet mivel az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma gyakorlatilag stagnált (+0,9%), az üszővásárlások megduplázódása (+103%) sem tudott kompenzálni. Mindez az állomány 2%-os csökkenését eredményezte 2022/2021. viszonylatában.

Állományváltozás
(egyed, ÁT Kft.)

A TEJ TERMÉKPÁLYA KÖZÉPTÁVÚ KILÁTÁSAI - 2022-2032 (KIVONAT)

Az Európai Bizottság 2022 decemberében közzétette 2032-ig szóló középtávú előrejelzését a főbb mezőgazdasági termékpályák vonatkozásában. Az elemzés a 2022. szeptember végén rendelkezésre álló termelési információk és adatok, valamint az Európai Bizottság által használt agrár-közgazdasági modell alapján, továbbá a tagállamok által benyújtott KAP Stratégiai Tervek figyelembevételével készült.

Makrogazdasági környezet

Az elemzés egy jelentősen változó környezetben került elkészítésre: 2022 elején, a COVID utáni fellendülés ellátási- és kereskedelmi zavarokat, valamint a nyersanyagárak és az input költségek emelkedését vonta maga után, amelyre újabb sokként érkezett Oroszország ukrajnai inváziója, további bizonytalanságokat okozva a mezőgazdasági piacok és a globális élelmiszerbiztonság tekintetében, egyre nagyobb inflációs nyomást kiváltva. Mindezek mellett az éghajlatváltozáshoz kötődő extrém időjárási események és a különböző állatbetegségek felerősödése is hatással volt a piaci környezetre.

Tej termékpálya

Az évek során az EU tejtermelése egyre intenzívebbé és specializáltabbá vált, az alternatív termelési rendszerek (pl. organikus, GMO-mentes, legeltetésen alapuló stb.) megerősödtek. A tejtermelő gazdaságok mérete növekedett, előtérbe kerültek az összetett takarmányok, és az ellenőrzött termelési feltételek (pl. számítógéppel vezérelt takarmányozás, fejőrobotok, a tehén teljesítményének és egészségi állapotának egyedi mérése). Az elmúlt években több figyelmet kapott az állatjólét és az ágazat fenntarthatóságának javítása (pl. a biogáz termelés, a trágyakezelés, a karbon semlegesítés, a legeltetés növelése, az antimikrobiális szerek használatának csökkentése). A specializáció és az intenzifikáció magasabb termelékenységet eredményezett.

A 2020-2022. közötti időszakban az uniós tejhozam több mint 7.500 kg/tehén, amely 20%-kal haladja meg a 2010-2012 évek hozamát. Az EU nyugati és keleti régiói közötti szakadék kisebb lett (9 százalékpontos csökkenéssel 28%), miközben a tejelő tehénállomány csökkent.

A fenntarthatósági elvek a következő 10 évben is hatással lesznek az uniós tejtermelésre. A magas minőségi és fenntarthatósági elvárások, valamint a diverzifikált termelési rendszerek (pl. bio-, minőségrendszerek) révén magasabb hozzáadott érték fog létrejönni.

A környezetvédelmi aggodalmak a tejelő tehénállomány további csökkenését (-10% 2020-2022. évekhez képest) eredményezhetik, amely leginkább az intenzív termelési rendszereket fogja érinteni, míg az alternatív termelési rendszerekben növekedés várható. Mivel azonban összességében a hozam növekedése nem tudja ellensúlyozni a tejelő tehénállomány csökkenését, az uniós tejtermelésben évente 0,2%-os mérséklődés várható 2032-ig.

A tejtermelés csökkenése a feldolgozásra rendelkezésre álló tej beltartalmára is hatással van. Habár bizonyos javulás elérhető a tej összetételében pl. takarmányozással vagy a különböző tehénfajták szelekciójával, illetve a legeltetés alapú és az organikus termelési rendszerek térnyerése is a tej komponensek, különösen a tejsír tartalom emelkedését eredményezheti, a takarmány minőségének ingadozása és a 2022. évben is tapasztalt hőstressz negatív hatással van a tej beltartalomra. Mindezek alapján mind a tejfehérje, mind a tejsír korlátozott növekedése (éves szinten +0,1% 2032-re) valószínűsíthető középtávon. Ez az emelkedés is részben tudja csak ellensúlyozni a tejtermelés csökkenését, ez pedig a termékportfólió változtatását vonja maga után.

A fogyasztói preferenciák változása, a versenyképesség a többi globális exportőrrel és a magasabb hozzáadott érték létrehozásának a lehetősége mind olyan tényezők, amelyeket figyelembe kell venni a lecsökkent uniós tej mennyiség feldolgozása során. Mindezek alapján a sajt és a savó termelés növekedése várható, amelyet a sovány tejpor és a vaj korlátozott növekedése kísér. A többi tejterméknél csökkenés várható olyan tényezők alapján, mint a versenyképesség (pl. teljes tejpor), a fogyasztás folyamatos csökkenése (pl. fogyasztói tej) vagy a globális kereslet visszaesése (pl. a gyermek tápszernél Kína alacsony születési rátája okán).

Az EU-ban megtermelt tej jelentős része (2032-ben 86%) továbbra is a belső piacon kerül értékesítésre. Összességében a tejtermékek egy főre eső fogyasztása kis mértékben csökken (évente -0,3% 2032-re) a Covid-19 alatti rendkívüli helyzet (2020) és az azt követő helyreállás időszakában (2021) elért relatív magas szinthez képest.

A következő tíz évben a fogyasztói preferenciák és ezáltal a tejtermékekkel kapcsolatos elvárások változására lehet számítani. Mindenekelőtt a funkcionális és a dúsított tejtermékek esetében várható, hogy a fogyasztók különböző csoportjai között egyre népszerűbbé válnak.

Az EU tejtermékeinek zászlóshajója, a sajt továbbra is ki tudja használni a növekvő export (évente +1,4%) előnyeit. Az uniós fogyasztás tovább emelkedik (évente +0,3%) a 2020-2022. évek relatív magas szintjéhez képest is, amely a Covid-19 2020. évi kitörése és a vendéglátóipar 2021. évi fellendülése okán jelentkező kiskereskedelmi keresletre vezethető vissza.

A többi tejtermék közül a fogyasztói tej egy főre eső fogyasztása tovább csökken, a joghurté stabil marad, az egyéb friss tejtermékeké pedig emelkedhet. Ezen folyamatokat a fogyasztók dúsított (pl. extra fehérjével) tejtermékek iránti igénye, illetve az életstílus változása (pl. iható joghurtok) generálja. Mindez ugyanakkor az uniós fogyasztás csökkenését (évente -0,6%) nem tudja megakadályozni.

Az export kilátások kedvezőek maradnak, elsősorban a kínai vendéglátóipar erősödése okán.

A vajpiac viszonylag stabil marad mind a fogyasztás, mind az export tekintetében, habár a 2021. évi magas szinthez képest enyhe csökkenés tapasztalható. Mindazonáltal a verseny erősödik más zsírokkal szemben, különösen az otthoni főzés és a vendéglátóipar területén (pl. olívaolaj).

A sajtttermelés melléktermékeként a savópor termelésének növekedése (évente +1,1%) várható pozitív kilátásokkal mind az Unión belüli felhasználás (évente +1%), mind az export (+1,3%)

vonatkozásában. Globálisan a keresletet a növekvő élelmiszeripari felhasználás vezérli.

A globális import csökkenése és az erősebb verseny várhatóan lelassítja az uniós sovány tejpor export eddigi növekedését, amely így a 2020-2022. évvel megegyező szinten maradhat. 2032-re a korábban export orientált uniós sovány tejpor piac a belső felhasználás és az export tekintetében kiegyensúlyozottabbá válik.

Hasonlóan visszaesés várható a teljes tejpor termelésében is (-21% 2032-re), miáltal az uniós export évente 5%-kal csökkenhet (a magas 2020-2022. átlaghoz viszonyítva). A belső felhasználásban szintén visszaesés (mintegy 0,6%) várható, miután az édességipar és a tej összetevők egyes alternatívái nagyobb népszerűsége tehetnek szert az ár vagy a fogyasztók vegetarianizmus felé való elmozdulása révén.

Az uniós nyerstej ár 2032-re előreláthatóan új egyensúlyi helyzetet talál, a jelenlegi rekord árszintek és a korábbi évek átlag árszintje között.

Globális piac

Globálisan a tejtermelés növekedése a 2012-2022 időszakhoz (évente 2%) hasonló szinten alakul. Míg azonban az elmúlt évtizedben az EU mintegy 10%-kal járult hozzá a növekedéshez, tejtermelése várható visszaesése okán a többi ország és régió aránya emelkedni fog. Mindez azon folyamatban lévő erőfeszítések eredménye is, amelyeket ezen régiók önellátottsági szintjük növeléséért tesznek tejelő tehenállományuk és termelékenységük javítása révén. A növekvő önellátottsági fok ellenére a főbb importőr országok kisebb mértékben ugyan, de továbbra is tejtermék importra szorulnak (2022-2032 között az éves deficit növekedése 1,3%, szemben a korábbi 5%-kal).

Az EU és Új-Zéland maradnak a fő exportőrök 24-24%-kal, az EU azonban mintegy 3 százalékpontot veszít a 2020-2022. évekhez képest. A legnagyobb tejtermék exportőrök közül az USA növelni tudja termelését, amely lehetővé teszi, hogy piaci részesedése is növekedjen (a jelenlegi 13-ról 17%-ra 2032-re), megerősítve ezzel harmadik pozícióját, emellett Dél-Amerika export részesedése is emelkedik kis mértékben.

Változás várható a minőségi portfólióban is, különbséget téve a célpiacok kifinomultsága alapján, miáltal lehetőség nyílik a magasabb hozzáadott értékű tejtermékek kereskedelmére is. A rendelkezésre álló jövedelmek középtávú emelkedése, valamint a növekvő globális tudatosság a fenntarthatóság, az egészség és a

táplálkozás minősége tekintetében várhatóan a magas minőségű termékek irányába hajtja a keresletet, amely termékeknél az EU világszerte jól ismert és jól pozicionált.

(Forrás: https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/outlook/medium-term_en)

EU TEJPIACI HELYZET

Termelés

Az Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont (MMO) legfrissebb felvásárlási adatai alapján az EU tejfelvásárlása 2022 októberében (egymást követő második hónapja) 1,6%-kal emelkedett (+187.000 tonna) 2021 azonos időszakához képest. A nagy tejtermelő országok közül Németországban és Franciaországban is erősödött a felvásárlás. A 2022. január-októberi időszak összes felvásárlása mindazonáltal továbbra is elmarad (-0,2%) a 2021. évi szinttől. Az első tíz hónap tekintetében 9 tagállamban emelkedett a felvásárlás, köztük Lengyelországban (+2,1%), Hollandiában (+0,5%) és Írországon (+0,4%). Számtalozó a termelés csökkenése Horvátországban (-5,5%), Cipruson (-4,4%), Bulgáriában (-4%) és Portugáliában (-3,1%).

A 2022 októberében felvásárolt nyerstej csupán 4,1%-a származott organikus termelésből (23 tagállam jelentése alapján). Az organikus nyerstej részaránya a legmagasabb Ausztriában (19,1%), Svédországban (16,3%) és Dániában (12,6%), míg a legalacsonyabb Lengyelországban (0,2%), Bulgáriában (0,3%) és Portugáliában (0,35%).

Csökkent a főbb tejtermékek előállítását a 2022. január-októberi időszakban: a teljes tejpor (-5,7%), a vaj (-0,2%), a sűrített tej (-3,1%), a savanyított tejtermékek (-0,4%), a sajt (-0,9%) és a fogyasztói tej (-0,7%) termelése is visszaesett. A tejtermékek közül egyedül a tejszín (+0,9%) és a sovány tejpor (+0,4%) előállítását emelkedett 2021. azonos időszakához viszonyítottan.

Árak

Az EU 2022. októberi súlyozott nyerstej átlagára az előző havi árhoz képest 3,8%-ot javulva elérte az

56,58 eurocent/kg-ot, amely ár 46,3%-kal magasabb az egy évvel korábbi árnál. A tagállami becslések szerint 2022 novemberében a tejár további 1,1%-ot emelkedve elérte az 57,23 eurocent/kg-ot.

Az organikus tehéntej átlagára 2022 októberében a legmagasabb Cipruson (103,2 ec/kg), Hollandiában (65,8 ec/kg) és Dániában (65,3 ec/kg), míg a legalacsonyabb Lettországon (47,6 ec/kg), Észtországban (50,8 ec/kg) és Szlovákiában (50,9 ec/kg). Észtországban és Lettországon az organikus nyerstej ára alacsonyabb az átlag nyerstej árnál.

A tejtermék árak – a 2022. december 18-i adatok szerint – az előző egy hónap során mérséklődtek: a sovány tejpor ára 6,1%-kal 296 EUR/100kg-ra, a vaj ára 9,3%-kal 595 EUR/100kg-ra, a savópor ára 11,8%-kal 92 EUR/100kg-ra, a teljes tejpor ára 6,1%-kal 419 EUR/100kg-ra, az edámi ára 2,6%-kal 520 EUR/100kg-ra, a gouda ára 0,7%-kal 527 EUR/100kg-ra, a cheddar sajt ára pedig 0,2%-kal 469 EUR/100kg-ra csökkent. Egyedül az emmentáli ára javult: 3,2%-kal 649 EUR/100kg-ra emelkedett az ár egy hónap alatt.

A világpiacon – a 2022. december 11-i adatok alapján – a tejtermék árak az USA-ban és az EU-ban egyaránt csökkentek a megelőző két hét alatt, az egyetlen kivétel ez alól a cheddar sajt uniós ára. Óceánia árai, a vaj kivételével, kismértékben emelkedtek.

Az EU a sovány tejpor, a vaj és a cheddar sajt esetében is a legkevésbé versenyképes exportőr. A cheddarnál és a sovány tejpornál az USA, a vajnál és a teljes tejpornál pedig Óceánia a legversenyképesebb exportőr.

Külkereskedelem

A 2022. január-októberi időszakban az EU-27 exportja (az UK exportot nem számítva) valamennyi tejterméknél visszaesett: a sovány tejpor (-14%), a vaj (-9%), a vajolaj (-6%), a sajtok (-4%), a sűrített tej (-16%), a teljes tejpor (-19%) és a savópor (-9%) exportja egyaránt csökkent.

A teljes EU-27 export (nem számolva az UK exportot) tej egyenértékben kifejezve 10%-kal volt alacsonyabb, míg értékben 19%-kal magasabb a 2021. év azonos időszakának exportjánál. 2022 első tíz hónapjában az EU vaj importja (UK nélkül) 237%-kal emelkedett, míg az UK-ból származó vaj import a szeptemberi adatok alapján 41%-kal növekedett az év eddigi részében. Októberig az EU Ukrajnából 5.202 tonna vaját és 2.224 tonna sajtot importált.

Világpiac

Új-Zéland tejtermelése 2022 októberében 3,4%-kal csökkent, ezzel a termelési szezon (június október) tekintetében 3,6%-os a csökkenés előző évhez mérten. A tej ára egy hónap alatt 3,6%-ot

csökkenve 2022 októberében 40,6 eurocent/kg-on állt.

Ausztrália 2022. októberi tejtermelése (a 2022/23-es szezon negyedik hónapjában) 6,1%-kal csökkent, míg a július-októberi összesített termelésben 6%-os az elmaradás.

Az Egyesült Királyság tejtermelése 2022 októberében ugyan az évben már második alkalommal emelkedett (+2,4%), a január-októberi összesített termelés vonatkozásában 0,7%-os a csökkenés 2022/2021. viszonylatában. Az USA tejtermelése 1,2%-kal növekedett 2022 októberében (egymást követő negyedik hónapja), ezzel pedig az év első tíz hónapjának termelése már megegyezik az előző évi mennyiséggel. A nyerstej ára egy hónap alatt 11%-ot javulva 49,4 eurocent/kg-ról 54,8 eurocent/kg-ra emelkedett októberben.

(Forrás:

https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2022-12/milk-market-situation-presentation_en.pdf)

EU KONZULTÁCIÓ

Nyilvános konzultációt indított az Európai Bizottság a mezőgazdasági fenntarthatósági megállapodásokra vonatkozó iránymutatás-tervezettel kapcsolatban.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke általában tiltja a vállalkozások közötti versenykorlátozó megállapodásokat, amely tilalom hatálya alól a mezőgazdasági termékpiacon közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendelet 210a. cikke kizár bizonyos, a mezőgazdasági ágazatra vonatkozó versenykorlátozó megállapodásokat, amennyiben azok nélkülözhetetlenek a fenntarthatósági

előírások eléréséhez. Az iránymutatás-tervezet célja ezért annak egyértelművé tétele, hogy az agrár-élelmiszeripari ágazatban tevékenykedő gazdasági szereplők hogyan alakíthatnak ki közös fenntarthatósági kezdeményezéseket a 210a. cikkel összhangban.

A konzultációs felület a https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2023-sustainability-agreements-agriculture_en oldalon elérhető, az észrevételek megtételére 2023. április 24-ig van lehetőség.

(Forrás: AM)

EU ISKOLAPROGRAM - FELMÉRÉS

Az Európai Bizottság Mezőgazdasági- és Vidékfejlesztési Igazgatósága 2022. évben ismételten felmérte az Európai Iskolagyümölcs, zöldség és tej program hatékonyságát, hogy mielőtt a tagállamok megújítják nemzeti

stratégiájukat, levonhassák a megelőző 5 év tanulságait. A többek között esettanulmányokon keresztül végzett felmérés Magyarország tekintetében az alábbi következtetéseket tartalmazza:

Fő sikertényezők

Az iskolatej és -gyümölcs program hosszú távú hagyománya, a gazdálkodók és a kisebb feldolgozók motiváltsága és elkötelezettsége, a pedagógusok támogatása és a nagyarányú lefedettség.

Fő kihívások

Gazdasági szempontból az inputárak jelentős emelkedése veszélyezteti az iskolatej program megvalósíthatóságát, ezért a jelenlegi pénzügyi modell felülvizsgálata szükséges, mérlegelve más források bevonását is.

Közegészségügyi szempontból a fő kihívást továbbra is az jelenti, hogy az aktuális táplálkozási ajánlások még jobban megjelenjenek a program végrehajtási szabályozásában. Számos olyan termék van jelenleg a támogatható termékek közt, amelyeknél például magas a hozzáadott cukor tartalom.

Méltányossági szempontból a magyar program nem igazán törekszik az egészséges táplálkozáshoz való hozzáférés egyenlőtlenségeinek csökkentésére.

Sem egyéni, sem regionális szinten nem veszi figyelembe a különböző körülményeket, és nem vezet be konkrét intézkedéseket a leginkább rászorulóknak részére.

Végül, a program magyarországi tervezése és végrehajtása során jobban figyelembe kell venni a környezetvédelmi szempontokat, beleértve az élelmiszer-pazarlás csökkentését is. Az élelmiszer-pazarlás még mindig jelentős kérdése a programnak.

A biztosított élelmiszerek nagy részét továbbra sem fogyasztják el a tanulók. Nagyszerű nemzeti kezdeményezések vannak Magyarországon (például a Maradék nélkül program) – ezekkel a programokkal kell összefognia az illetékes minisztériumnak a hatékonyabb megvalósítás érdekében.

Főbb tanulságok a fenntarthatósági szempontok programba történő bevezetésével kapcsolatban

Komplexebb beavatkozásra van szükség megfelelő finanszírozással és jól megtervezett értékeléssel, valamint megfelelő országos kommunikációs és figyelemfelkeltő kampány is szükséges.

Fontos lenne az érintett nemzeti szereplők jobb bevonása is a programba. Hasznos lenne egy formális együttműködési mechanizmus létrehozása más ágazatokkal, az érintett állami hatóságokkal és az érdekelt felekkel. Jobban kell biztosítani a rendszer láthatóságát.

KAP STRATÉGIAI TERV

Az Európai Bizottság 2022. november 7-én jóváhagyta Magyarország KAP Stratégiai Tervét. Annak érdekében, hogy minden gazdálkodó a számára lehető legmegfelelőbb támogatásokat elérje, az Agrárminisztérium kiemelt feladatának tekinti a folyamatos tájékoztatást.

Online és jelenléti formában szervezett szakmai fórumokat tervez a KAP 2023-tól induló új közvetlen támogatási rendszeréről, a változásokról és az újdonságokról, melyekről nyomtatott kiadvány is készül a NAK-kal

együttműködésben. Felkészítést kapnak a falugazdászok, 2023 elejétől pedig egy tematikus honlap ugyancsak az agrártámogatási rendszerrel kapcsolatos információk közzétételét szolgálja majd.

Az új honlap elindulásáig az Európai Bizottság által elfogadott magyar KAP Stratégiai Terv a <https://kormany.hu/dokumentumtar/magyarorszag-kap-strategiai-terve-2023-2027> oldalon elérhető.
(Forrás: AM)

AM KOMMUNIKÁCIÓ

November hónapban az Agrárminisztérium két fontos témában is tájékoztatást adott ki:

Nincs gazdasági akadály a hazai gabonapiaci terményvásárlásoknak

Számos termelői jelzés érkezett az Agrárminisztériumhoz arról, hogy a korábbi időszak gyakorlatával szemben nem tudják értékesíteni terményeiket, a felvásárlást folytató gazdasági szereplők az exportakadályokra és minőségi problémákra hivatkozva hárítják el az ezzel kapcsolatos ajánlatokat.

A történelmi léptékű aszály a kukoricatermést sújtotta leginkább, a korábbi évekhez képest jelentősen alacsonyabb a termés mennyisége, amely a hazai felhasználói igények fedezésére sem elegendő.

Gazdálkodói jelzések alapján ugyanakkor széles körben alkalmazott gyakorlattá vált a kukoricánál a minőségi paraméterekre, országos toxinproblémára hivatkozva a felvásárlás meghiúsulása.

Valamennyi ágazati, piaci és hatósági információt egybevetve, a mérések alapján csak az ország bizonyos régióiban és a bevizsgált tételek mindössze 5-15 százalékában jelentkeztek a minőségi panaszokat alátámasztó eredmények. Kijelenthető tehát, hogy a minőséggel kapcsolatban nem látható országos méretű probléma Magyarországon.

A gabona- és olajosnövény exporthoz kapcsolódóan elmondható, hogy a kiviteli bejelentések feldolgozása a lehető legrövidebb átfutási idővel, folyamatosan működik, amely így nincs befolyással a hazai piac működésére és nem befolyásolja a gabonafelvásárlás gazdasági feltételeit.

A hazai gabonaárakkal kapcsolatban a nemzetközi és hazai adatok azt mutatják, hogy a

belpiaci árak követik a nemzetközi ármozgásokat, nem látható piaci zavarra utaló jel. A gabonák jegyzései a nemzetközi és hazai piacokon is enyhén mérséklődtek az elmúlt időszakban, amiben szerepet játszhat az is, hogy Európa-szerte kedvező az őszi vetések állapota.

Tájékoztatás a vidékfejlesztési program beruházási pályázataihoz

Az Agrárminisztérium tájékoztatást adott ki a Vidékfejlesztési Program pályázataira támogatási kérelmet benyújtott, de támogatást még el nem nyert gazdálkodók, vállalkozások számára, hogy a Vidékfejlesztési Program zárásához közeledve a pályázatok megvalósításánál milyen szempontokat érdemes figyelembe venniük.

Tekintettel arra, hogy több olyan kockázati tényező is van, amely a pályázatok megvalósítását veszélyeztetheti, a gazdálkodóknak szükséges mérlegelniük azt, hogy a támogatással még nem rendelkező pályázatukat abban az esetben is meg tudják-e valósítani, ha a támogató döntés később születik meg, ezért a támogatás felhasználására a Vidékfejlesztési Program közeledő zárása miatt – a korábbi gyakorlattól eltérően – sokkal rövidebb idő áll majd rendelkezésre.

A pályázatban vállalt határidők módosítására már nem lesz lehetőség, így a pályázóknak kell megítélniük azt, hogy a megvalósítás vállalt határidejét tartani tudják-e vagy sem.

Az Agrárminisztérium kiemelten hívja fel a figyelmet arra is, hogy a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervének elfogadásával 2023-2027 között újra lesz lehetőség arra, hogy a beruházók már eltervezett, de még megvalósítás előtt álló mezőgazdasági és élelmiszeripari fejlesztéseik olyan kedvező feltételekkel részesülhessenek támogatásban, amely feltételek egyértelműen biztosítják a pályázatok sikeres megvalósítását.
(Forrás: AM Sajtóiroda)

FELDOLGOZÓIPARI KKV ENERGIAKÖLTSÉG ÉS BERUHÁZÁS TÁMOGATÁSI PROGRAM

A Gazdaságfejlesztési Minisztérium a 2022 októberében útjára indított program könnyítéséről döntött 2022 novemberében. Míg a korábbiakban az a vállalkozás minősült energaintenzívnek, amelynek energiaköltsége 2021-ben elérte az árbevétel 3 százalékát, a módosítással ez az elvárás 2 százalékra csökken.

A Program keretében 2022. évben 100, 2023-ban pedig 100-120 milliárd forint áll majd a kkv-k rendelkezésére. A 2022. évi összegből 75 milliárd forint juthat a működési költségnövekedés kompenzálására, további 25 milliárd pedig

energiahatékonysági beruházásokra, amelyeket a Kormány a beruházás összköltségének 15 százalékáig támogat, a Széchenyi Kártya Program keretében nyújtott kedvező kamatozású beruházási hitelhez szükséges önerő egy részének átvállalásával.

További információ a

<https://nffku.hu/feldolgozoipari-kkv-energiakoltseg-es-beruhazas-tamogatasi-program/> oldalon található.

(Forrás: Gazdaságfejlesztési Minisztérium)

KMÉ – KAKAÓS TEJ

A Kiváló Minőségű Élelmiszer Védjegyrendszeren belül 2022 decemberében megnyílt a kakaós tej termékkategória pályázati lehetősége.

Az elfogadott gyakorlatnak megfelelően a Védjegy- és Tanúsítási Szabályzatokban foglalt előírásokon túl a pályázóknak teljesíteni kell az ún. speciális tanúsítási követelményeket is. A speciális tanúsítási követelményeket a termékleírások

tartalmazzák, amelyek kötelező és választható elemekből állnak.

A www.kme.hu oldalon megtalálható a termékhez kapcsolódó speciális tanúsítási követelmény (<https://kme.hu/palyazoi-oldal/szabalyzatok-kovetelmenyek/>), valamint a pályázati felületre is ezen keresztül lehet eljutni (<https://palyazat.kme.hu/vedjegy-container-fe/login>).

KMÉ – KÖLTSÉGEK

2023-ban módosulnak a Kiváló Minőségű Élelmiszer védjegyhasználati jog elnyerésének és használatának főbb költségei.

A 2023. február 15-én hatályba lépő változás két területet érint:

- jelentős díjkedvezményt kapnak a több védjegyes termékkel rendelkező ügyfelek;

- a megnövekedett költségekhez igazodódíjszabási gyakorlat lép életbe a helyszíni tanúsítási audit esetében.

A pályázat benyújtása, tehát a KMÉ-védjegy igénylése változatlanul díjmentes marad.

A változásokról a <https://kme.hu/mostantol-meg-inkabb-megeri/> linken, továbbá a KMÉ portál vállalkozói felületén is elérhető KMÉ [Tanúsítási Szabályzat](#) segítségével lehet tájékozódni.

A Tej Terméktanács havi rendszerességgel összeállított Jogszabályfigyelője ad tájékoztatást a teljes termékpályát lefedő nemzeti és uniós jogszabályokról és közleményekről, továbbá rendszeres része a RASFF, az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszer tej termékpályára vonatkozó bejelentéseinek listája, valamint az FM Értesítő és a Magyar Szabványügyi Testület termékpályát érintő közleményeinek publikálása.

A 2022. november-december fontosabb jogszabályai a következők:

HAZAI JOGSZABÁLYOK

2022. évi LXV. törvény a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről

A törvény meghatározza a Közös Agrárpolitika pénzügyi alapjaiból, valamint a nemzeti költségvetésből nyújtott agrártámogatások végrehajtásával összefüggő alapelveket, egységes intézményi, információs és eljárási kereteket.

2022. évi LXVI. törvény az agrártermékek eredetvédelméről

A törvény az agrártermékek földrajzi árujelzői és a borászati termékek hagyományos kifejezései oltalmának, valamint a hagyományos különleges termék elnevezések bejegyzésének előmozdítása érdekében meghatározza az oltalom megszerzése iránti tagállami eljárás szabályait, az oltalom alatt álló elnevezések védelmével kapcsolatos rendelkezéseket, az oltalom alatt álló elnevezésekhez kapcsolódó különleges szabályokat, továbbá a nyilvántartásba vétel és az ellenőrzés szabályait, valamint a jogkövetkezményeket.

2022. évi LXVII. törvény egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról

A törvény egyebek mellett módosítja a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX., a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII., a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII., valamint az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLI. törvényt.

494/2022. (XII. 6.) Korm. rendelet az uniós szankciók életbelépése okán az üzemanyagárral kapcsolatos egyes rendelkezésekről

A hatósági üzemanyagárra vonatkozó szabályok hatályon kívül helyezése.

511/2022. (XII. 13.) Korm. rendelet az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendelet módosításáról

Az élelmiszerár-stop hatályának meghosszabbítása 2023. április 30-áig.

1659/2022. (XII. 22.) Korm. határozat a Vidékfejlesztési Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1248/2016. (V. 18.) Korm. határozat módosításáról

Az egyes támogatási jogcímeznél rendelkezésre álló – jellemzően a benyújtott támogatásokhoz igazított – keretösszegek módosítása mellett a határozat kiegészül a VP3-14.1.1-23 kódszámú, a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás jogcímmel, 2023. februári tervezett meghirdetési idővel és 28,00 Mrd Ft keretösszeggel.

159/2022. (XII. 27.) AM rendelet az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet módosításáról

A rendelet – egyebek mellett – meghatározza a 2023. évben rendelkezésre álló keretet, amelynek összege 11 900 millió forint.

Ebből 2400 millió forint a baromfi, 8100 millió forint az egyéb állattenyésztési ágazat számára, valamint 1400 millió forint a vemhes üszők állat-egészségügyi szolgáltatására, gyógykezelésére és immunizálására került elkülönítésre azzal, hogy a C002 technikai kódú állat-egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában (kis létszámú állattartó telepen tartott élelmiszertermelő állat) legfeljebb 600 millió forint használható fel.

161/2022. (XII. 27.) AM rendelet az Agrár Széchenyi Kártya Konstrukciók keretében nyújtott de minimis támogatásokról szóló 39/2011. (V. 18.) VM rendelet és az orosz-ukrán konfliktus miatt gazdasági nehézségekkel küzdő agrárvállalkozások és élelmiszer-feldolgozó vállalkozások részére nyújtandó válságtámogatás igénybevételének általános feltételeiről szóló 25/2022. (VIII. 31.) AM rendelet módosításáról

A 39/2011. (V. 18.) VM rendelet tekintetében – egyebek mellett – a hitelszerződések hatálybalépése 2023. december 31-re módosul, míg a 25/2022. (VIII. 31.) AM rendelet vonatkozásában megemelésre kerülnek az ideiglenes válságkeret összegei, valamint a válságtámogatásra való jogosultságról szóló döntés határideje 2022. december 31-ről 2023. december 31-re változik.

583/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendelet módosításáról

A módosítás értelmében 2023. január 12. napjától a kereskedő köteles a hatósági árral érintett termékek készletét – szükség szerint a 2021. október 15. napján forgalmazott termék mennyiség kétszeresének mértékéig – és a vásárlók számára történő kihelyezését olyan mennyiségben biztosítani, hogy az a vásárlók kiszolgálására – áruhiány elkerülésével – folyamatosan elegendő legyen.

KÖZLEMÉNYEK

72/2022. (XI. 2.) számú Kincstár Közlemény az MFB ÉLIP Forgóeszköz Hitelprogram 2020 kapcsán igénybe vehető kamattámogatáshoz szükséges nyomtatványok rendszeresítéséről

A közlemény melléklete tartalmazza a kamattámogatási kérelem benyújtásához és a támogatás lehívásához szükséges dokumentumokat, továbbá meghatározza a kamattámogatás igénylésének feltételeit.

76/2022. (XII. 2.) számú Kincstár Közlemény az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendelet szerinti támogatás kifizetése iránti kérelem benyújtásáról, valamint a nyilvántartási kötelezettség teljesítéséről

A közlemény meghatározza a támogatás általános feltételeit, alapját és mértékeit, a kifizetési kérelem benyújtásának szabályait, határideit, továbbá a nyilvántartási kötelezettséget.

Tájékoztató az aflatoxin szennyezés megelőzéséről

A Nébih összegyűjtötte a kistermelők számára azokat a legfontosabb tudnivalókat, amelyek segítségével hatékonyan csökkenthetik tejtermékeikben az aflatoxin szennyezés kockázatát: <https://portal.nebih.gov.hu/-/hogyan-csokkenthető-a-nikotoxin-szennyezés-kockázata-a-tej-es-tejtermékekben>

Elérhetőek a 2022. évi Gazdálkodási Napló „web-GN” és a nitrát adatszolgáltatás nyomtatványai

A 2022. évi Gazdálkodási Napló „web-GN”, valamint a nitrát adatlap elektronikus beküldéséhez szükséges nyomtatványok elérhetőek a Nébih honlapján. Az adatszolgáltatást a gazdálkodási napló esetében 2023. január 1. és január 31. között, míg a Nitrát adatszolgáltatást 2023. január 1-től 2023. március 31-ig kell teljesíteni. Gazdálkodási napló esetében a határidőn túli adatszolgáltatásra nincs lehetőség. A nitrát adatlap esetében amennyiben az ügyfél felszólítást kap a hatóságtól, hogy nem teljesítette az adatszolgáltatási kötelezettségét határidőben, akkor lehetőség lesz a határidő letelte után is elektronikusan eleget tenni ezen kötelezettségének.

EU JOGSZABÁLYOK

2022/C 420/08 Bizottsági Közlemény kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyása nyomán módosított egységes dokumentum közzétételéről az 1151/2012/EU rendelet 53. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban

Az Európai Bizottság a „Queso Manchego” (OEM) sajt egységes dokumentumát érintő módosítást jóváhagyja.

2022/C 431/08 Bizottsági Közlemény a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, nem kisebb jelentőségű termékleírás-módosítás jóváhagyására irányuló kérelem közzétételéről

A módosítás jóváhagyására irányuló kérelem az „Emmental français est-central” (OFJ) sajt termékleírását érinti, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

2022/C 444/10 Bizottsági Közlemény elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

A kérelem a 668/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet XI. melléklete szerinti 1.3. osztályba (Sajtok) tartozó „Sörmlands Ädel” (OFJ) elnevezés bejegyzésére irányul, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

2418/2022/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a 333/2007/EK rendeletnek az élelmiszerekben előforduló nyomelemek és élelmiszer-feldolgozás során keletkező szennyező anyagok mennyiségének ellenőrzése céljából végzett vizsgálati módszerek tekintetében történő módosításáról

A rendelettel módosul a 333/2007/EK rendeletnek az ólom, a kadmium, a higany, a szerves ólóm és a szerves arzén vizsgálati módszereire vonatkozó alkalmassági kritériumokat meghatározó melléklete.

1/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába bejegyzett egyik elnevezés termékleírását érintő nem kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyásáról („Salers” [OEM])

Az Európai Bizottság a „Salers” (OEM) sajt elnevezéshez kapcsolódó termékleírásnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett módosítását jóváhagyja.

2022/C 459/07 EU Bizottsági Közlemény termékleírás nem kisebb jelentőségű módosításának jóváhagyására irányuló kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

A módosítás jóváhagyására irányuló kérelem a „Bovški sir”(OEM) sajt termékleírását érinti, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

A FIATAL AGRÁRSZAKEMBEREK FENNTARTHATÓSÁGI KUTATÁSAIT DÍJAZTÁK

KIHIRDETTEK A K&H A FENNTARTHATÓ AGRÁRIUMÉRT ÖSZTÖNDÍJPÁLYÁZAT NYERTESEIT

Nyolcadik alkalommal hirdették ki a K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázat nyerteseit. Azok az ifjú agrárszakemberek részesültek a díjban, akik a környezetvédelem, a körforgásos gazdaság, a vegyszercsökkentés, a biodiverzitás megőrzésének új, innovatív lehetőségeit kutatják. Mindezekre pedig nagy szüksége van az ágazatnak, hiszen a gazdasági környezet, a fogyasztói elvárások változása, az időjárási anomáliák és az Európai Unió forrásokhoz jutás is a fenntartható, zöldebb agrárium irányába mutat.

Egyre komolyabb kihívásokkal néz szembe a hazai agrárium. A mezőgazdasági és élelmiszeripari mikro-, kis- és középvállalkozásainak várakozásait mutató K&H agrárindex másfél éve, 2021 második negyedéve óta csökkenő trendet mutat, és jelenleg 7 ponton áll az elmúlt évek 20 pont körüli átlagértékéhez képest. A felmérés szerint a fő kihívást jelenleg az infláció, az energiaköltségek növekedése és a megfelelő munkaerő hiánya jelenti a cégek számára. Emellett a következő termelési ciklusra jelentősen megemelkednek a beszerzési árak, ezért az agrárium működőtoke szükséglete intenzívebb. A tavalyi aszály után pedig most a rendkívül enyhe téli időjárás okoz fejfájást a gazdáknak. „Ebben a helyzetben nem lehet halogatni a szükséges beruházásokat, ugyanis csak a modern, innovatív eszközökkel tudnak hatékonyabban, fenntarthatóbban és a fogyasztói igényekhez igazodva termelni a cégek” – hangsúlyozta **Demeter Zoltán, a K&H Agrár fejlesztési főosztály vezetője**.

Emellett azzal is szembe kell nézni, hogy a 23-27-es Európai Unió támogatási ciklus nagyjából 3000 milliárd forint fejlesztési támogatásának nagy része már fenntarthatósági kritériumokhoz van kötve. „A közös agrárpolitika (KAP) egyik meghatározó eleme ugyanis a zöld fenntarthatóság elérése, ami magába foglalja a környezetvédelmet, illetve a tájkép és biodiverzitás megőrzését, a vegyszerhasználat csökkentését és a környezetkímélő technológiák alkalmazását.

Mindez egyértelműen mutatja az irányt, hogy az agrárium fejlesztéseinek a fenntartható fejlődést szolgáló megoldások felé kell mozdulnia. Ennek megvalósításában és alkalmazásában meghatározó szerepe van a fiatal, a fenntarthatóságra és innovációkra nyitott agrárszakembereknek” – emelte ki a szakértő a K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázat átadóján, amely 2015 óta díjazza és támogatja a hazai agrárképzésben részt vevő hallgatók tanulmányait, kutatásait. A 2022-es pályázat újdonsága, hogy a legeredményesebb hallgatókat jelölő intézmény is elismerésben részesül. A K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázat intézményi **különdíját a Debreceni Egyetem kapta.**

K&H A FENNTARTHATÓ AGRÁRIUMÉRT 2022 DÍJAZOTTAK

PhD kategória nyertesei:

1. helyezett: Kiss Nikolett Éva, Debreceni Egyetem Állattenyésztési Tudományok Doktori Iskola

Broiler csirke tartáshoz kapcsolódó környezeti terhelés értékelése körforgásos szemlélet alapján

2. helyezett: Török Evelin, Debreceni Egyetem Állattenyésztési Tudományok Doktori Iskola

Kiesési kockázatok értékelése a hazai tejtermelő szarvasmarha állományokban

3. helyezett: Kaszás László, Debreceni Egyetem Kerpely Kálmán Doktori Iskola

Csicsóka ökotípusok összehasonlító vizsgálata zöld biomassza hasznosítás céljából

Mesterképzés kategória nyertesei:

1. helyezett: Szabó Bence és Wágner Árpád, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kar

IMU alapú elmozdulásmérő eszköz fejlesztése és ennek alkalmazása talajáramlások vizsgálatában, diszkrétéleemes modellek kalibrációjához

2. helyezett: Kádár Tamás László, Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar

A kocsánytalan tölgy kisfajok ökológiai elkülönítése és felhasználási lehetőségei a Jakab-hegy térségében

3. helyezett: Szám Dorottya, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Georgikon Campus

Botrytis cinerea extracelluláris fehérjék hálózatának vizsgálata

Alapképzés kategória nyertesei:

- Fesztóry Ottó, Nyíregyházi Egyetem Műszaki és Agrártudományi Kar**

Napelemek és alma ültetvény kombinálásának előnyei

- Hock Péter, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézet**

A klímaváltozás hatása a szőlő fenofázisaira kettős metszéssel elért késleltetés alapján

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.

TOXIN MONITORING

Stratégiai megállapodás a Vitafort Zrt. és a Pro-Feed Kft. között

Szegszárdy Imre
értékesítési igazgató, Vitafort Zrt.

Sándor Gergő
ügyvezető igazgató, Pro-Feed Kft.

Napjaink egyik legnagyobb termeléskiesést okozó faktora a gazdasági haszonállatok tartása során a mikotoxinok. Ezeket a másodlagos metabolitokat különböző gombafajok termelik, általában abban az esetben amikor az életkörülményeik megváltoznak, szűkülnek. A mérgeanyagok hatás spektruma igen széles: a takarmány visszautasítástól kezdve, a szaporodásbiológiai mutatók (termékenyülés, két ellés közötti idő) romlásán át egészen a rákkeltő tulajdonságig sok mindent okozhatnak, befolyásolhatnak.

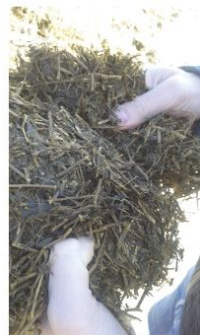
A Pro-Feed Kft. több mint 10 éve fejleszt és gyárt, egyedülálló módon, telepre szabott toxinsemlegesítő termékeket partnerei részére. Toxinszennyezettségnek, állatfajnak és annak korának megfelelően állítjuk össze a termék összetételét, biztosítva a leghatékonyabb és leggazdaságosabb formulát! Megakadályozható ezáltal, hogy főlegesen nagymértékben kerüljenek a termékbe olyan drasztikus kötőanyagok, amelyek indokolatlan mértékű napi használata hasznos anyagokat (vitaminokat, gyógyszereket, aminosavakat...) köthetne meg, ezáltal immunsuppressziót, akár termeléskiesést okozva.

2020-ban Magyarország egyik vezető takarmánygyártója a Vitafort Zrt. és a Pro-Feed Kft. stratégiai megállapodást kötöttek annak érdekében, hogy partnereik még szélesebb körű szolgáltatásban részesüljenek.

Napjaink kiéleződő gazdasági versenyképességi kérdésének is egyik kulcsa a magas szintű termelés, amelyet a mikotoxinok jelentősen befolyásolnak, korlátoznak gyakran „láthatatlan” módon. Ezért is fontos az üzemek számára nyújtott

„toxin monitoring” szolgáltatásunk, amellyel rendszeresen vizsgáljuk a kritikus pontokat és az adott szituációhoz, időszakhoz vagy problémához igazítjuk a termékeinket.

A Vitafort Zrt. és Pro-Feed Kft. felhasználva több tíz éves szakmai tapasztalataikat (takarmányozás, laborhátér, toxin monitoring és menedzsment), együtt professzionális megoldás nyújtására képes akár a legkritikusabb toxinszennyezettségi problémák esetében is!

MEGRENDELŐ LAP

a Tejipari Hírlap lapszámaira

Megrendelő neve:

Megrendelő székhelye:

Kézbizítési cím:
(azt a pontos címet kérjük feltüntetni, ahova kéri a lap kézbesítését)

Megrendelő adószáma:

Megrendelő elérhetősége:

Telefonszám:

E-mail:

A Tejipari Hírlap évi 6 alkalommal jelenik meg, minden páros hónap végén.

Megrendelni kívánt mennyiség:
(kérjük tegyen X-et a megfelelő rublikába)

1 pld/megjelenés (évi 6 példány)	7.500.- Ft + áfa	☐
2 pld/megjelenés (évi 12 példány)	15.000.- Ft + áfa	☐
3 pld/megjelenés (évi 18 példány)	20.000.- Ft + áfa	☐
10 pld/megjelenés (évi 60 példány)	60.000.- Ft + áfa	☐

(Az áfa mértéke 5%.)

Kelt:

.....
aláírás, pecsét

1026 Budapest, Riadó u. 1-3.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211

Telefon: (06-1) 472-8900

Szervezeti egység: Antitröszt Iroda

Iktatószám: AL/60/2023.

Végzés

A Gazdasági Versenyhivatal a tej és tejtermékek hazai piacán a piaci folyamatok feltárása és értékelése céljából gyorsított ágazati vizsgálatot indít.

E végzés ellen nincs helye önálló jogorvoslatnak.

Indokolás

I. Tényszerű állítás

A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló információk szerint a hazai tej- és tejtermékek körében a fogyasztói árak nagymértékű emelkedése volt észlelhető számos termék esetében a közelmúltban, mely áremelkedés a mai napig folyamatosan tart. Ezzel párhuzamosan, a Gazdasági Versenyhivatalhoz érkezett jelzések alapján a tejipari ágazatban termelő- és feldolgozó tevékenységet végző hazai piaci szereplők beszállítói pozíciói gyengülő tendenciát mutatnak. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló információk alapján a fenti jelenség Magyarország egész területét érintően megfigyelhető.

A tej és a különböző tejtermékek részesedése jelentős a hazai fogyasztói kosárban. Ezen magyarországi keresletet egyrészt a hazai tejipari szereplők elégítik ki, másrészt importtermékek. A hazai tejipari ágazat legjelentősebb szereplői a nyers tehéntejet beszállító tejtermelők, a tejtermékeket feldolgozó üzemek, valamint a tejtermékek nagy- és kiskereskedelmével foglalkozó vállalkozások, élelmiszer-kiskereskedelmi üzletláncok, melyek végső soron kiszolgálják az értéklánc végén elhelyezkedő fogyasztókat.

Az elmúlt év során tapasztalt, a koronavírus világjárvány és az orosz-ukrán háború következtében kibontakozó globális és európai agrárgazdasági tendenciák, az inputköltségek

növekedése, a hazai élelmiszerpiaci árakra közvetlenül kiható jogszabályi változások mind olyan tényezők, amelyek a tej- és tejtermék ágazat valamennyi szereplőjére és a fogyasztókra is közvetlenül és érzékelhető mértékben kihatottak. Ezek a tényezők az értéklánc különböző szintjein eltérő mértékben fejthették ki hatásukat, indokolt ugyanakkor vizsgálni azt is, hogy mennyiben járulhattak hozzá az ágazatban tapasztalt, fent ismertetett folyamatokhoz (nagy mértékű áremelkedések; piaci szereplők között fennálló viszonyrendszer átrendeződése; termékkategórián belüli koncentráció alakulása, ideértve a sajátmárkás termékek arányának alakulását) a szabad piaci versenyt akadályozó magatartások, körülmények, tekintettel arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által tapasztaltak arra utalnak, hogy a tej- és tejtermékek hazai piacán a verseny torzulhat vagy korlátozódhat. Ezen piaci problémák feltárása és kezelése érdekében sürgős beavatkozás indokolt, ezért a Gazdasági Versenyhivatal a piaci folyamatok feltárása és értékelése érdekében gyorsított ágazati vizsgálatot indít.

II. Alkalmazott jogszabályi rendelkezések

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 43/D. § (1a) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal, ha valamely ágazat sajátosságai, egyedi jellemzőinek összessége vagy szerkezeti struktúrája alapján megalapozottan feltehető, hogy az ágazathoz tartozó valamely piacon a verseny torzul vagy korlátozódik, és ezen piaci problémák feltárása és kezelése érdekében sürgős beavatkozás indokolt, a piaci folyamatok feltárása és értékelése céljából végzéssel gyorsított ágazati vizsgálatot indít. A gyorsított ágazati vizsgálatot elrendelő végzés indokolásában meg kell jelölni, hogy mely piaci jellemzőkre tekintettel szükséges a gyorsított ágazati vizsgálat megindítása.

A gyorsított ágazati vizsgálatra megfelelően alkalmazni kell a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó, a Tpv. 43/D. § (2) bekezdés a) pontjában megjelölt rendelkezéseket. A gyorsított ágazati vizsgálatra továbbá – ha a Tpv. VIII. Fejezete eltérően nem rendelkezik – megfelelően alkalmazni kell az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvénynek (a továbbiakban: Ákr.) a Tpv. 43/D. § (2) bekezdés b) pontjában megjelölt rendelkezéseit azzal, hogy az ügyfélre vonatkozó szabályokat a gyorsított ágazati vizsgálat

tárgyát képező piacon gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásra (a továbbiakban: az ágazatban működő vállalkozás), a fellebbezésre vonatkozó szabályokat a (4) bekezdés szerinti jogorvoslatra is alkalmazni kell.

A Tpv. 43/D. § (4) bekezdése szerint a gyorsított ágazati vizsgálat során hozott, az Ákr. alapján vagy e törvény szerint önálló jogorvoslattal megtámadható végzés a közlésétől számított tizenöt napon belül, közigazgatási perben támadható meg.

Az Ákr. 112. §-a szerint a hatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.

Az Ákr. 116. § (1) bekezdése alapján az ügyfél, vagy akire a döntés rendelkezést tartalmaz, az elsőfokú döntés ellen akkor fellebbezhet, ha azt törvény kifejezetten megengedi.

III. A döntés

Az I. és II. pontban írtakra tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal a Tpv. 43/D. § (1a) bekezdésének alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A gyorsított ágazati vizsgálat kiterjed a tej- és tejtermékek magyarországi piacán uralkodó versenyviszonyok elemzésére. A vizsgálat során szükséges felmérni különösen az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piaci szereplők körét, az érintett termékkörbe tartozó termékek piacait befolyásoló tényezőket, a közelmúltban megfigyelhető piaci folyamatokat és ezzel összefüggésben a vertikum különböző szintjein elhelyezkedő piaci szereplők általuk alkalmazott egyes üzleti feltételeket, illetve termelői-, átadási- és fogyasztói árakat, ideértve azt is, hogy az értéklánc mely szintjein, milyen mértékű áremelkedések figyelhetők meg. A gyorsított ágazati vizsgálat során a sürgős beavatkozáson keresztül végzett tényfeltárás szükséges ahhoz, hogy a vizsgált piaci problémák kezelése érdekében teendő esetleges lépésekre mielőbb sor kerülhessen.

A Gazdasági Versenyhivatal hatáskörét a gyorsított ágazati vizsgálatra a Tpv. 43/D. § (1a) bekezdése állapítja meg.

A Tpv-t.-nek a gyorsított ágazati vizsgálatra, illetve az Ákr.-nek a végzés fellebbezhetőségére vonatkozó rendelkezései a gyorsított ágazati vizsgálatot elrendelő végzés ellen nem biztosítanak önálló jogorvoslatot.

IV. E g y é b k é r d é s e k

A Tpv-t. 43/D. § (1a) bekezdése szerint a gyorsított ágazati vizsgálatot elrendelő végzést hirdetményi úton kell közzéadni. A gyorsított ágazati vizsgálatot elrendelő végzés közzétételének napja a hirdetmény közzétételét követő nap.

Az Ákr. 88. § (3) bekezdése szerint a hirdetményt a hatóság hirdetőtábláján, valamint a honlapján helyezi el.

A gyorsított ágazati vizsgálatra a Tpv-t. 43/D. § (2) bekezdés a) pontja alapján megfelelően alkalmazni kell a Tpv-t. 53/A. §-át, 53/B. §-át, 54. § (1)-(3) bekezdését, 54/A. § (4) bekezdését, 55. § (1), (3) és (4) bekezdését, 55/A. §-át, 55/B. § (1), (2) és (7) bekezdését, 55/C. §-át, 55/D. §-át, 56. §-át, 61. § (1), (1a), (5) és (6) bekezdését, 62/B. § (6) és (8)-(10) bekezdését, 64. §-át, 64/A. §-át, 64/B. § (1)-(3) és (5)-(7) bekezdését, 64/C. §-át, 64/E. §-át, 64/F. §-át, 65. §-át, 78. § (2) bekezdését, valamint a 84/C. §-át.

A gyorsított ágazati vizsgálatra a Tpv-t. 43/D. § (2) bekezdés b) pontja alapján megfelelően alkalmazni kell – ha a Tpv-t. VIII. fejezete eltérően nem rendelkezik – az Ákr.-nek a jogszerűség elvére, a hatékonyság elvére, az ügyfélre vonatkozó alapelvekre, valamint a jóhiszeműség elvére és a bizalmi elvre, a képviselő általános szabályaira és a meghatalmazásra, a megkeresésre, – az eljárás résztvevőinek az eljárással összefüggő kérelmei vonatkozásában – a kérelemre, annak tartalmára, előterjesztésére és elbírálására, a hiánypótlásra, a kérelem visszautasítására, a kérelemre indult eljárás megszüntetésére, az igazolási kérelemre, az eljárási cselekményről való értesítésre, az eljárási cselekmények rögzítésére, a végzésre, a döntés tartalmára és formájára, véglegességére, közzétételére, kijavítására, kiegészítésére, módosítására vagy visszavonására, a fellebbezésre jogosultakra, az önálló jogorvoslattal támadható végzésekre, a fellebbezés halasztó hatályára, a fellebbezés előterjesztésére és a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit.

A Gazdasági Versenyhivatal gyorsított ágazati vizsgálat során a Tpvt. 65/A. § és 65/B. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelően helyszíni kutatást, valamint a Tpvt. 64/F. § alapján szemlét is tarthat.

A Tpvt. 64/B. § (1) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal felhívására a gyorsított ágazati vizsgálat során az ágazatban működő vállalkozás köteles közölni a tényállás tisztázásához, illetve az ágazati vizsgálat eredményes lefolytatásához szükséges adatot, ideértve a személyes és – ha az érintett adat védelmét szabályozó törvény azt nem zárja ki – a védett adatot is. A Tpvt. 43/D. § (3) bekezdése szerint, aki a felvilágosítás adására, adat, irat szolgáltatására vonatkozó megkeresésnek nem vagy késedelmesen tesz eleget, valótlan adatot szolgáltat vagy adatszolgáltatási kötelezettségét egyéb módon felróhatóan megszegi, eljárási bírsággal sújtható.

A Tpvt. 43/E. § (1) bekezdése alapján a gyorsított ágazati vizsgálat eredményéről a Gazdasági Versenyhivatal – észszerű időn belül – jelentést készít.

A Tpvt. 43/E. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal a gyorsított ágazati vizsgálat eredményéről a gyorsított ágazati vizsgálat elrendelését követő egy hónapon belül jelentéstervezetet készít, amely határidőt a Gazdasági Versenyhivatal elnöke két alkalommal, egyenként legfeljebb egy hónappal meghosszabbíthatja.

A jelentés nyilvánosságra hozatalát megelőzően a Gazdasági Versenyhivatal a Tpvt. 43/E. § (3) bekezdése szerint biztosítja, hogy az ágazatban működő vállalkozások a jelentés tartalmára írásban észrevételeket tehessenek, illetve a Tpvt. 43/E. § (4) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nyilvános meghallgatást tarthat.

A Tpvt. 43/E. § (3) bekezdése szerint az észrevételek megtételére gyorsított ágazati vizsgálat esetén nyolc nap áll az ágazatban működő vállalkozások rendelkezésre azzal, hogy a Tpvt. 43/D. § (2a) bekezdése alapján a Tpvt. 55. § (1) és (3) bekezdése szerinti iratbetekintésre jogosult a gyorsított ágazati vizsgálat irataiba csak a vizsgálat befejezését követően tekinthet be.

A Tpvt. 43/F. §-a szerint, amennyiben a gyorsított ágazati vizsgálat eredménye alapján olyan piaci zavar áll fenn, amely versenyfelügyeleti eljárás révén nem vagy nem teljeskörűen

orvosolható, a Gazdasági Versenyhivatal erről tájékoztatja az Országgyűlés feladatkörrel rendelkező bizottságát, illetve a feladat- és hatáskörrel rendelkező minisztert vagy hatóságot. A Gazdasági Versenyhivatal továbbá kötelező erővel nem rendelkező nyilvános ajánlást adhat ki a piaci szereplők számára a tisztességes és hatékony verseny fenntartását és előmozdítását, az üzletfelek megfelelő tájékoztatását elősegítő legjobb gyakorlatokra, követendőként ajánlott piaci magatartásra vonatkozóan, illetve szükség esetén jogszabály megalkotását vagy módosítását kezdeményezheti az arra jogosult szervnél.

Budapest, 2023. január 20.

P.h.

Rigó Csaba Balázs

elnök